

Finanční analýza obce Šanov

Pavla Šuráňová

Bakalářská práce
2014

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavla Šuráňová**
Osobní číslo: **M11327**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Finanční analýza obce Šanov**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Prostudujte odbornou literaturu zabývající se daným tématem.

II. Praktická část

- Provedte charakteristiku obce Šanov.
- Zpracujte finanční analýzu obce Šanov.
- Na základě vypočtených údajů zhodnoťte vývoj finanční situace obce, včetně návrhu souboru vhodných ukazatelů u obcí.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.

MÁČE, Miroslav. Účetnictví a finanční řízení. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 551 s. ISBN 978-80-247-4574-9.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2011, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

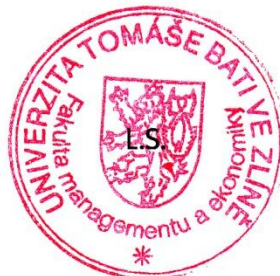
RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011, 143 s. ISBN 978-80-247-3916-8.

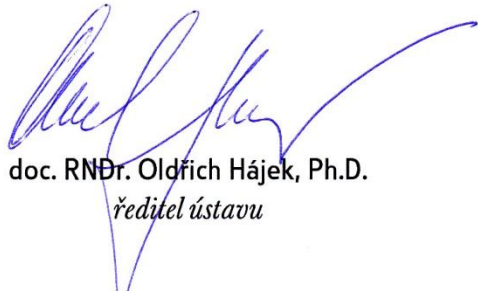
PETERSON DRAKE, Pamela a Frank J. FABOZZI. Analysis of financial statements. 3. vyd. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, 2012, 332 s. ISBN 978-1-118-29998-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **17. února 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2014**

Ve Zlíně dne 17. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez věcného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 7.5. 2014

.....

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihledne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá finanční analýzou obce Šanov za období 2010 – 2012. Cílem práce je zhodnotit hospodářskou situaci obce. Práce byla rozdělena na dvě hlavní části: teoretická a praktická. Teoretická část této práce shrnuje základní teoretické poznatky k dané problematice. Praktická část se zabývá zpracováním finanční analýzy obce Šanov s následným vyhodnocením zjištěných údajů a dále pak výběrem vhodných ukazatelů finanční analýzy u obcí.

Klíčová slova:

Finanční analýza, obec, Šanov, rozvaha, rozpočet, zadluženost.

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with the financial analysis of the municipality of Šanov for the period of 2010 to 2012. The aim of the thesis is to evaluate an economic situation of the municipality. The thesis has been divided into two main parts: theoretical and practical. The theoretical part of this thesis summarizes the basic theoretical knowledge of the issue. Practical part deals with processing of collected data and then selecting of appropriate indicators for municipalities.

Keywords:

Financial analysis, municipality, Šanov, balance sheet, budget, indebtedness.

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou poděkovala pracovnícím obecního úřadu v obci Šanov za velmi ochotnou a vstřícnou pomoc při poskytování potřebných informací, čímž mi usnadnily zpracování této bakalářské práce. Chtěla bych také poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Ing. Milaně Otrusinové, Ph.D. za její odborné vedení a drahocenné připomínky.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 HOSPODAŘENÍ OBCÍ	11
2 FINANČNÍ ANALÝZA	13
2.1 ZDROJE INFORMACÍ - ÚČETNÍ VÝKAZY.....	13
2.2 UŽIVATELE INFORMACÍ Z FINANČNÍ ANALÝZY	15
3 METODY FINANČNÍ ANALÝZY	16
3.1 ANALÝZA STAVOVÝCH UKAZATELŮ.....	16
3.1.1 Horizontální analýza	16
3.1.2 Vertikální analýza	17
3.2 ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	18
3.2.1 Rentabilita	18
3.2.2 Likvidita	20
3.2.3 Zadluženost, majetková a finanční struktura	22
3.2.4 Aktivita.....	24
3.2.5 Autarkie.....	26
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
4 CHARAKTERISTIKA OBCE ŠANOV	29
5 FINANČNÍ ANALÝZA OBCE ŠANOV	32
5.1 ANALÝZA STAVOVÝCH UKAZATELŮ.....	32
5.1.1 Analýza rozvahy.....	32
5.1.2 Analýza výkazu zisku a ztrát.....	36
5.1.3 Analýza rozpočtu	39
5.2 ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	43
5.2.1 Rentabilita	43
5.2.2 Likvidita	44
5.2.3 Zadluženost, majetková a finanční struktura	45
5.2.4 Aktivita.....	47
5.2.5 Autarkie.....	48
5.3 SROVNÁNÍ HOSPODAŘENÍ OBCE ŠANOV S JINÝMI OBCEMI	49
6 SHRNTÍ VÝSLEDKŮ FINANČNÍ ANALÝZY	54
7 VÝBĚR VHODNÝCH UKAZATELŮ FINANČNÍ ANALÝZY U OBCÍ	56
ZÁVĚR	58
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	60
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	62
SEZNAM OBRÁZKŮ	63
SEZNAM TABULEK	64
SEZNAM GRAFŮ	66
SEZNAM PŘÍLOH	67

ÚVOD

Schopnost hospodařit je významnou součástí oblasti řízení nejen v soukromé sféře, ale také ve veřejném sektoru. Vědět, jak hospodařit účelně a efektivně, je tudíž klíčové i pro jednotlivé obce. Důležité je umět zhodnotit a poznat jak minulou, tak současnou finanční situaci obce a podle těchto údajů a vědomostí pak vhodně plánovat činnosti do budoucna. Právě s tímto úkolem může obcím i jiným organizacím pomoci finanční analýza, která na základě minulých skutečností vyhodnotí dočasný vývoj hospodaření obce. Finanční analýza dokáže kupříkladu odhalit silné stránky hospodaření, jež by měly být posíleny, anebo naopak nedostatky, které by měly být zmírněny či v lepším případě odstraněny, eventuálně by je obec měla znát a v budoucnu být schopna jim předejít.

Pro vypracování této bakalářské práce jsem zvolila téma Finanční analýza obce Šanov. Podle mého názoru je důležité věnovat při finanční analýze pozornost nejen hospodaření velkých obcí či podniků, ale je třeba se zaměřit i na malé obce, které nemají k dispozici prostředky k vytvoření podobné analýzy vlastními silami. Právě jednou z takových obcí je i Šanov. Dalším důvodem pro výběr právě zmíněné obce je také skutečnost, že v dané obci v současné době pobývám. Je tak pro mě účelné vědět, jak obec nakládá s finančními prostředky, jež má k dispozici, a taktéž je mým zájmem přispět k případnému zlepšení finanční situace obce.

V rámci své práce jsem si zvolila dva hlavní cíle. Prvním cílem je zanalyzovat a zhodnotit vývoj finanční situace obce za sledované období 2010 – 2012. Druhým cílem je na základě provedené finanční analýzy vybrat ukazatele, které je vhodné použít při provádění finanční analýzy u obcí.

Práci jsem rozdělila do dvou hlavních částí, teoretické a praktické. Teoretická část je zaměřena na získání potřebných informací, které jsou nezbytné k vypracování finanční analýzy vybrané obce. V praktické části bude nejprve krátce představena obec Šanov, dále bude provedena finanční analýza obce Šanov a bude proveden výběr vhodných ukazatelů.

Závěrem mé bakalářské práce budou shrnuty nejdůležitější poznatky získané jejím zpracováním.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HOSPODAŘENÍ OBCÍ

Hospodaření veřejného sektoru je samozřejmě odlišné od hospodaření sektoru soukromého. Z tohoto důvodu je nutné při sledování, analyzování nebo hodnocení hospodaření obcí neopomínat tyto rozdílnosti. Kraftová (2002, s. 52 – 53) ve své publikaci zmiňuje hlavně níže uvedené příčiny:

- U municipálních firem se předpokládá absence zisku. Výjimku tvoří samozřejmě vedlejší (zisková) činnost.
- Způsob financování obcí je rozdílný hned z několika hledisek:
 - Zdroje financování (veřejné zdroje – dotace, poplatky, daně).
 - Cyklické finanční toky (dotace z veřejných rozpočtů).
 - Závazná reglementace, kdy je při financování nutné dodržovat obecné závazné předpisy pro konkrétní obec.
- Odlišnost účetních dat (obsah závěrkových účetních výkazů).

„Hlavní zásady finančního řízení a hospodaření v nevýdělečné sféře jsou založeny na principu tzv. 3E, tj. *Economy*, *Efficiency*, *Effectiveness*, které jsou též někdy souhrnně definovány jako výkonnost organizace.“ (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 8) Pod pojmem *Economy* si lze představit hospodárné nakládání s prostředky, slovo *Effectiveness* reprezentuje kritérium účelovosti hospodaření a *Efficiency* lze přeložit jako efektivnost. Mnohdy bývají k uvedeným faktorům přiřazovány i další, které kladou důraz kupříkladu na spravedlnost, etiku či odpovědný přístup k prostředí. Zmíněná hlediska hospodaření je důležité hodnotit souhrnně. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 8 - 9)

Hospodaření obcí je samozřejmě sledováno a kontrolováno, ať už samotnými občany obce, nebo za tímto účelem zřízenými orgány. Jak obec nakládá v samostatné působnosti s veřejným majetkem je kontrolováno například Odborem dozoru a kontroly veřejné správy, který je zřízený Ministerstvem vnitra ČR, v přenesené působnosti tuto kontrolu provádí krajský úřad. Monitoring v oblasti financí provádí taktéž Ministerstvo financí ČR, které má k dispozici různé prostředky a nástroje kontroly, mezi které patří mimo jiné SIMU. „Ministerstvo financí každoročně provede výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU) za všechny obce a jimi zřízené příspěvkové organizace a vyhodnotí výsledky výpočtu, přičemž bude vycházet vždy z údajů k 31. 12. příslušného roku.“ (Provazníková, 2009, s. 201)

Mezi závazné ukazatele SIMU řadíme 16 informativních ukazatelů (Máče, 2013, s. 435):

1. Počet obyvatel
2. Příjmy po konsolidaci celkem
3. Úroky
4. Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků
5. Dluhová služba celkem
6. Ukazatel dluhové služby
7. Aktiva celkem
8. Cizí zdroje
9. Stav na bankovních účtech
10. Úvěry a komunální dluhopisy
11. Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy
12. Zadluženost celkem
14. Podíl zadluženosti na cizích zdrojích
15. Cizí zdroje na 1 obyvatele
16. Oběžná aktiva
17. Krátkodobé závazky

Mezi monitorující ukazatele SIMU pak patří ukazatele dva a jsou to (Máče, 2013, s. 435):

13. Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům
18. Celková (běžná) likvidita

„I když neziskové organizace nejsou zřizovány za účelem dosahování zisku, management nemá v oblasti finančního řízení o nic lehčí úkol a musí efektivně řídit svou činnost.“ (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 11) Toto poslání obcím neulehčuje ani již několikátým rokem probíhající reforma účetnictví veřejného sektoru, která vytváří nový systém účetnictví státu. „Prvním rokem realizace účetní reformy je rok 2010, který je považován za rok přechodný, kdy byla přijata celá řada přechodných ustanovení, která mají v začátku pomoci vybraným účetním jednotkám při přechodu na nový systém zavádění jednotného účetnictví státu.“ (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 29) Obce se tedy musí potýkat například s novými metodami a postupy účtování, novým způsobem vykazování účetních informací, či předávání těchto informací příslušným organizacím.

2 FINANČNÍ ANALÝZA

Jak uvádí Knápková, Pavelková a Šteker (2013, s. 17), finanční analýza slouží ke komplexnímu zhodnocení finanční situace podniku. Také autoři Peterson Drake a Fabozzi (2012, s. 4) se ve své knize zaměřují na finanční analýzu, která podle nich spočívá ve výběru, hodnocení a interpretaci finančních údajů a dalších souvisejících informací, které pomohou při hodnocení provozní výkonnosti a finanční situaci společnosti.¹ Tuto myšlenku autoři dále rozvádějí, když vysvětlují podstatu provozní výkonnosti. „Provozní výkonnost společnosti je měřítkem toho, jak dobře společnost využívá své zdroje – své aktiva, jak hmotná tak nehmotná, jak zajišťuje návratnost svých investic.“² (Peterson Drake a Fabozzi, 2012, s. 4) Dále rozvádějí také podstatu pojmu finanční situace. „Finanční situace společnosti je měřítkem schopnosti uspokojit své závazky, jako je včasné placení úroků z půjček.“³ (Peterson Drake a Fabozzi, 2012, s. 4) Kraftová (2002, s. 53) mimo jiné ve své knize poznamenává, že zatímco soukromé ziskové firmy provádějí finanční analýzu s cílem poznat svou situaci, potlačit negativní trendy a využít v rámci tržní konkurence pozitivně firmy, pro municipální firmy má finanční analýza i významnou úlohu argumentační.

2.1 Zdroje informací - účetní výkazy

Mezi základní zdroje údajů, které jsou nezbytné pro vypracování finanční analýzy, jsou řazeny účetní výkazy obce. Dostupnost kvalitních informací je podmínkou. Podle Růčkové (2011, s. 9) předkládá účetnictví z pohledu finanční analýzy do určité míry přesné hodnoty peněžních údajů, které se však vztahují pouze k jednomu časovému okamžiku, a tyto údaje jsou víceméně izolované. Máče (2013, s. 38) uvádí, že účetní veličiny jsou výsledkem minulých skutečností. Účetní výkazy jsou součástí účetní závěrky, která je u obcí upravena Vyhláškou č. 410/2009 Sb. Jak uvádí Otrusínová a Kubíčková (2011, s. 64) účetní závěrka se skládá z pěti výkazů, kdy každý výkaz má závaznou podobu a v účetní závěrce se uvádí

¹ „Our focus in this book is on *financial analysis*, which is the selection, evaluation, and interpretation of financial data and other pertinent information to assist in evaluating the operating performance and financial condition of a company” (Peterson Drake a Fabozzi, 2012, s. 4)

² „The operating performance of company is a measure of how well a company has used its resources - its assets, both tangible and intangible, to produce a return on its investment.” (Peterson Drake a Fabozzi, 2012, s. 4)

³ „The financial condition of a company is a measure of its ability to satisfy its obligations such as the payment of interest on its debt in a timely manner.” (Peterson Drake a Fabozzi, 2012, s. 4)

odděleně a v příslušném pořadí: Rozvaha (bilance), Výkaz zisku a ztráty, Výkaz o peněžních tocích, Přehled o změnách ve vlastním kapitálu, Příloha. Tato práce bude primárně zaměřena na čerpání informací a údajů z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a rozpočtu obce.

Rozvaha

Rozvaha je jedním ze základních účetních výkazů každé obce. „V rozvaze jsou uspořádány položky majetku a jiných aktiv a závazků a jiných pasiv.“ (Česko, 2009, s. 6855). „Rozvaha se vždy sestavuje k určitému datu a musí platit, že aktiva se rovnají pasivům.“ (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 23) Struktura rozvahy pro územní samosprávné celky má samozřejmě jisté odlišnosti od rozvahy podniků a je uvedena v příloze Vyhlášky č. 410/2009 Sb.

Aktiva jsou rozčleněna na A. Stálá aktiva a B. Oběžná aktiva. V rámci stálých aktiv je pak k nalezení A. I. Dlouhodobý nehmotný majetek, A. II. Dlouhodobý hmotný majetek, A. III. Dlouhodobý finanční majetek a A. IV. Dlouhodobé pohledávky. Oběžná aktiva jsou dále členěna na B. I. Zásoby, B. II. Krátkodobé pohledávky, B. III. Příjmové účty rozpočtového hospodaření a B. IV. Krátkodobý finanční majetek. Aktiva jsou vykazována za běžné období, které je v rámci aktiv děleno na položky brutto, korekce a netto, a za minulé období. Pasiva jsou primárně členěna na C. Vlastní kapitál a D. Cizí zdroje. Vlastní kapitál je rozepsán do položek C. I. Jmění účetní jednotky a upravující položky, C. II. Fondy účetní jednotky a C. III. Výsledek hospodaření. Cizí zdroje jsou rozděleny na D. I. Výdajové účty rozpočtového hospodaření, D. II. Rezervy, D. III. Dlouhodobé závazky a D. IV. Krátkodobé závazky. Pasiva jsou vykazována za běžné a minulé období. (Česko, 2009, s. 6891 – 6892)

Výkaz zisku a ztráty

„Výkaz zisku a ztráty informuje o dosaženém hospodářském výsledku. Zachycuje vztah mezi výnosy dosaženými za určité období a náklady souvisejícími s jejich vytvořením.“ (Vochozka, 2011, s. 17) Struktura výkazu zisku a ztráty je taktéž uvedena v příloze Vyhlášky č. 410/2009 Sb.

Výkaz zisku a ztráty je členěn na A. Náklady celkem a B. Výnosy celkem. Náklady jsou dále rozděleny na A. I. Náklady z činnosti, A. II. Finanční náklady a A. III. Náklady

na nezpochybnitelné nároky na prostředky státního rozpočtu, rozpočtu územních samosprávných celků a státních fondů. Výnosy jsou děleny na B. I. Výnosy z činnosti, B. II. Finanční výnosy, B. III. Výnosy z daní a poplatků, B. IV. Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky státního rozpočtu, rozpočtu územních samosprávných celků a státních fondů. Speciální postavení má položka B. IV. Výsledek hospodaření, který je roven rozdílu výnosů a nákladů. Jak náklady, tak i výnosy jsou vykazovány za běžné i minulé období a je důležité rozlišovat výnosy a náklady spojené buďto s hlavní činností nebo činností hospodářskou. (Česko, 2009, s. 6899)

Rozpočet

„Rozpočet vybraných účetních jednotek je strukturovaný rozpočtovou skladbou, jejímž prostřednictvím nahlížíme z různých pohledů na příjmy a výdaje.“ (Máče, 2013, s. 106)

Elementárně je tedy rozpočet členěn na příjmy a výdaje obce. Existují různé způsoby, jak třídit rozpočtovou skladbu. Dle druhového třídění se finanční operace člení do osmi tříd. Příjmové operace jsou rozděleny následovně: 1. Daňové příjmy, 2. Nedaňové příjmy, 3. Kapitálové příjmy a 4. Přijaté dotace. Výdajové operace jsou členěny do dalších dvou tříd: 5. Běžné výdaje a 6. Kapitálové výdaje. Zvláštní postavení má položka 8. Financování, která ukazuje, jak jsou peněžní operace financovány. Rozdíl mezi příjmy a výdaji informuje, zda je rozpočet přebytkový nebo schodkový. (Provazníková, 2009, s. 113 – 118)

2.2 Uživatelé informací z finanční analýzy

Vochozka (2011, s. 12) ve své knize uvádí, že uživatele finanční analýzy lze rozdělit na externí a interní. Za interní uživatele je možné považovat jednotlivé pracovníky a orgány vybrané obce, pro které jsou informace získané provedením finanční analýzy důležité z hlediska finančního řízení a plánování. Za externí uživatele je pak možné označit různé subjekty, které mají na finančním řízení obce svůj zájem. Máče (2013, s. 45) například publikuje, že vybrané účetní jednotky (obce, města, kraje apod.) jsou svázány s množstvím různých zájmů, jejichž nositelé jsou nazýváni stakeholders neboli „zainteresovanými stranami“. Tuto myšlenku Máče (2013, s. 45) dále rozvádí, když tvrdí, že k nim patří kromě zastupitelů a investorů (*stakeholders*) také zaměstnanci, zákazníci, dodavatelé a zejména občané.

3 METODY FINANČNÍ ANALÝZY

Při zpracování finanční analýzy je možné vybírat z velkého množství rozmanitých metod a postupů, s jejichž pomocí lze odhadnout hospodářskou situaci obce. Tato práce je zaměřena na analýzu stavových ukazatelů a dále na analýzu poměrových ukazatelů. Základním předpokladem k využití těchto metod, je přístup k potřebným informacím a údajům. Zdroje těchto dat již byly představeny v předešlé kapitole.

3.1 Analýza stavových ukazatelů

Velmi často jsou v literatuře stavové ukazatele uvedeny pod pojmem absolutní ukazatele. „Absolutní ukazatele se využívají zejména k analýze vývojových trendů (srovnání v časových řadách – horizontální analýza) a k procentnímu rozboru komponent (jednotlivé položky výkazu se vyjádří jako procentní podíly těchto komponent – vertikální analýza).“ (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 67)

3.1.1 Horizontální analýza

„Analýza, která se provádí analyzováním finančních údajů společnosti po dobu několika let, se nazývá horizontální analýza. V rámci této analýzy porovnávají analytici údaje z různých let se standardním nebo výchozím rokem, aby poznali periodický trend rozdílných položek uvedených ve výkazech s odstupem času.“⁴ (Bose, © 2010, s. 262) Stručně toto vystihla Scholleová (2012, s. 166), podle níž horizontální analýza představuje hledání odpovědi na otázku: Jak se mění příslušná položka v čase?

Horizontální analýzu je možné provést těmito základními způsoby (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 92; Scholleová, 2012, s. 166):

⁴ „Analysis which is done by analysing the financial data of a company for several years is called horizontal analysis. Under this analysis, the analysts compare the figures of the various years with that of the standard or base year to know the periodical trend of various items shown in the statements with the passage of time.“ (Bose, © 2010, s. 262)

1. Sledování absolutního růstu položek výkazů, kdy je monitorován rozdíl mezi dvěma po sobě jdoucími obdobími. Absolutní změna je tedy určena uvedeným způsobem, kde n je označení sledovaného období, $n-1$ pak značí předešlé období:

$$\text{Absolutní změna} = Ukazatel_n - Ukazatel_{n-1} \quad (1)$$

2. Sledování relativního růstu položek výkazů, kdy je prováděn podíl hodnot ve sledovaném období k hodnotě minulého období. Procentní změnu lze zjistit následujícím způsobem, kde n je označení sledovaného období, $n-1$ pak značí předešlé období:

$$\text{Relativní změna} = \frac{Ukazatel_n - Ukazatel_{n-1}}{Ukazatel_{n-1}} \times 100\% \quad (2)$$

V různých literaturách se lze setkat i s různým pojmenováním horizontální analýzy, bývá označována například také jako vodorovná, dynamická nebo trendová analýza.

3.1.2 Vertikální analýza

Jak ve své publikaci uvádí Horngren, Harrison a Oliver (©2012, s. 728), vertikální analýza ukazuje vztah jednotlivých položek finančních výkazů k základnímu množství.⁵ To se děje v jednom období. Právě z tohoto důvodu vertikální analýza podle Bose (© 2010, s. 262) příliš neumožňuje patřičnou analýzu finančních výkazů, jelikož v úvahu bere pouze jedno období.⁶ Na druhou stranu dle Scholleové (2012, s. 166) může být nápomocná při hledání odpovědi na otázky: Mění se při vývoji firmy vzájemné proporce jednotlivých položek? Je struktura majetku, kapitálu i tvorby zisku stabilní, nebo dochází k nějakému vývoji?

⁵ „Vertical analysis shows the relationship of each item on the statement to a base amount.” (Horngren, Harrison, Oliver, ©2012, s. 728)

⁶ „Vertical analysis is not very conducive to a proper analysis of financial statements as it considers data for one period only. “(Bose, © 2010, s. 262)

Dle Otrusinové a Kubičkové (2011, s. 93) lze kvantifikaci jedné položky na celku za dané období zjistit uvedeným způsobem:

$$\text{Podíl položky} = \frac{\text{Velikost položky}}{\text{Souhrn položek (celek)}} \times 100\% \quad (3)$$

Dle Bose (© 2010, s. 262) může být vertikální analýza smysluplnější, pokud je použita spolu s horizontální analýzou.⁷ To znamená, že je sledováno, jak se podíl jedné položky na celku vyvíjí ve zvoleném časovém horizontu.

Také u vertikální analýzy se lze setkat s různými obměnami názvů, často je tato analýza autory označována mimo jiné jako strukturální, statická anebo svislá.

3.2 Analýza poměrových ukazatelů

Tato práce je zaměřena na ukazatele rentability, likvidity, zadluženosti a aktivity, opomenut není ani ukazatel autarkie. Je nutné mít na paměti, že jsou uvedené ukazatele vypočítány ke specifickému dni, tudíž musí být počítáno s jejich každodenní obměnou.

3.2.1 Rentabilita

Rentabilita neboli výnosnost vloženého kapitálu je podle Růčkové (2011, s. 51) měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. K výpočtu ukazatelů rentability jsou využívány různé kategorie zisku. V této práci však budou uplatněny pouze dvě úrovně zisku a to EBIT a EAT. V prvním vzorci je užít EBIT (*earnings before interest and taxes*), neboli zisk před úroky a zdaněním, který je roven provoznímu výsledku hospodaření. Tento ukazatel není ovlivněn působením daňové zátěže či specifickým způsobem financování společnosti, je proto vhodný k porovnání s jinými společnostmi. V následujících dvou výpočtech je aplikován EAT (*earnings after taxes*),

⁷ „However, it may be used along with horizontal analysis to make it more meaningful.” (Bose, © 2010, s. 262)

neboli zisk po zdanění, označován také jako čistý zisk. Jedná se o výsledek hospodaření za běžné účetní období. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 97 – 98; Růčková, 2011, s. 52)

Prvním z vybraných ukazatelů rentability je ROA (*return on assets*). Jak uvádí Horngren, Harrison a Oliver (© 2012, s. 739), míra návratnosti celkových aktiv, nebo jednoduše návratnost aktiv, měří, jak úspěšně společnost využívá aktiva k dosažení zisku.⁸ Ukazatel udává, kolik korun zisku bylo vytvořeno užitím jedné koruny aktiv. Jak zmiňuje například i Kraftová (2002, s. 34), uvést standardní hodnotu rentability kapitálu je v praxi velmi těžké a dodává, že je výrazně závislá na oboru podnikání. Použitím EBIT v čitateli, je dle Knápkové, Pavelkové a Štekerá (2013, s. 99) možné měřit výkonnost podniku bez vlivu zadlužení a daňového zatížení:

$$ROA = EBIT/A \quad (4)$$

Dalším ukazatelem je ROE (*return on equity*), neboli rentabilita vlastního kapitálu. Podle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 98) reprezentuje tento ukazatel hledisko vlastníků, kteří se zajímají o konečný efekt využití kapitálu v podniku a následně doplňují, že se k jeho výpočtu používá údaj o zisku po zdanění. „Doporučovaný vztah mezi rentabilitou vlastního kapitálu a vloženého kapitálu je: $ROE > ROA$ (ROE vyjadřuje mezní úrokovou míru, při níž je úvěr ještě výhodný).“ (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 99)

$$ROE = EAT/VK \quad (5)$$

„Z ukazatele rentability celkového vloženého kapitálu lze odvodit ještě jiný ukazatel, a to ukazatel rentability celkového investovaného kapitálu (*return on capital employed* – ROCE).“ (Růčková, 2011, s. 53) Jak tvrdí Vochozka (2011, s. 22), rentabilita investovaného kapitálu vyjadřuje, kolik provozního hospodářského výsledku před zdaněním dosáhl podnik z jedné koruny investované věřiteli a akcionáři. Výpočet je následující:

⁸ „The rate of return on total assets, or simply return on assets, measures a company's success in using assets to earn a profit.“ (Horngren, Harrison a Oliver, © 2012, s. 739)

$$ROCE = EBIT / \text{Dlouhodobý kapitál} \quad (6)$$

Dále bude zmíněna rentabilita nákladů. „Ukazatel nákladové rentability poměřuje tzv. užitný efekt se vstupy; v tomto případě náklady, které byly na jeho produkci vynaloženy. Užitným efektem může být i zisk, resp. úspora, ale také jiným způsobem vyjádřený výsledek.“ (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 113). Jak ve své knize publikuje Kraftová (2002, s. 32), rentabilita nákladů ukazuje, kolik haléřů zisku je firma schopna z vynaložených prostředků (v podobě nákladů) vyprodukovat. Rentabilitu nákladů lze určit uvedeným způsobem:

$$\text{Rentabilita nákladů} = (VH / \text{Náklady na činnost}) \times 100\% \quad (7)$$

3.2.2 Likvidita

„Likvidita vyjadřuje schopnost podniku přeměnit aktiva na hotovost nebo její ekvivalent (krátkodobé finanční instrumenty), a je tedy jakýmsi krátkodobým pohledem na solventnost.“ (Nývltová a Marinič, 2010, s. 168) Podle Růčkové (2011, s. 48) není možné zaměňovat pojmy likvidita a solventnost, i když zde existuje jistá závislost, na jejímž základě lze říci, že likvidita je podmínkou solventnosti. Solventnost chápou Nývltová a Marinič (2010, s. 168) jako platební schopnost podniku – tedy schopnost platit své závazky včas (v okamžiku jejich splatnosti). Jak dále uvádí Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 99), zjištění likvidity je jedním z prvotních úkolů finančního řízení každé organizace. Jako základní ukazatele likvidity jsou označovány běžná, pohotová a okamžitá likvidita.

Běžná likvidita, často označována jako likvidita III. stupně, je prvním z těchto tří ukazatelů. Jak zmiňují Horngren, Harrison a Oliver (© 2012, s. 733), vysoká běžná likvidita naznačuje, že má společnost dostatek oběžných aktiv k udržení obvyklých podnikatelských operací.⁹ Kupříkladu Synek (2011, s. 354) tvrdí, že ve světě se za jeho přijatelnou hodnotu považují hodnoty v intervalu 1,5 – 2,5. Na druhou stranu Scholleová (2012, s. 177) uvede-

⁹ „A high current ratio indicates that the business has sufficient current assets to maintain normal business operations“ (Horngren, Harrison a Oliver, © 2012, s. 733)

nou spodní hranici mírně posunuje a uveřejňuje jako doporučené hodnoty 1,8 – 2,5, dále však doplňuje, že pro dnešní společnosti jde o zbytečně velké zadržování majetku. V České republice je tento ukazatel u obcí využíván mimo jiné Ministerstvem financí ke kontrole hospodaření jednotlivých obcí, jedná se o jeden z monitorujících ukazatelů SIMU. Jak ve své knize podotýká i Máče (2013, s. 435), Ministerstvem financí ČR budou osloveny ty obce, u nichž se ukazatel běžné likvidity nachází v intervalu $<0;1>$. Běžná likvidita může být dle Knápkové, Pavelkové a Šteker (2013, s. 91) vypočtena následujícím způsobem:

$$\text{Běžná likvidita} = OA / \text{Krátkodobé CZ} \quad (8)$$

K výpočtu pohotové likvidity, která je známá také jako likvidita II. stupně, lze přistoupit různými způsoby. Například Knápková, Pavelková a Šteker (2013, s. 92) ve své knize zmiňují níže uvedený postup. Doporučená hodnota ukazatele pohotové likvidity se dle Scholleové (2012, s. 177) pohybuje v intervalu 1 – 1,5.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Krátkodobé pohledávky} + \text{KFM}}{\text{Krátkodobé CZ}} \quad (9)$$

Posledním představeným ukazatelem této kategorie je okamžitá likvidita, jedná se o likviditu I. stupně. Růčková a Roubíčková (2012, s. 117) udávají jako doporučovanou hodnotu 0,9 – 1,1. Nicméně většina českých autorů zveřejňuje hodnotu nižší. Například Knápková, Pavelková a Šteker (2013, s. 92) tvrdí, že by měl ukazatel nabývat hodnot v rozmezí 0,2 – 0,5 a dále dodávají, že vysoké hodnoty ukazatele svědčí o neefektivním využití finančních prostředků. Dle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 102) je tento ukazatel možné vyjádřit jako poměr objemu krátkodobého finančního majetku a krátkodobých závazků:

$$\text{Okamžitá likvidita} = \text{KFM} / \text{Krátkodobé CZ} \quad (10)$$

3.2.3 Zadluženost, majetková a finanční struktura

„Pojmem „zadluženost“ vyjadřujeme skutečnost, že podnik používá k financování aktiv ve své činnosti cizí zdroje, tedy dluh. V reálné ekonomice u velkých podniků nepřichází v úvahu, že by podnik financoval veškerá svá aktiva z vlastního anebo naopak jen z cizího kapitálu.“ (Růčková, 2011, s. 57) Existuje velké množství ukazatelů, které hodnotí zadluženost, majetkovou a finanční strukturu společnosti.

Jedním z nejdůležitějších ukazatelů je celková zadluženost, jež je mnoha autory publikována také jako ukazatel věřitelského rizika. „Jestliže je celková zadluženost rovna 1, pak jsou všechna aktiva financována s dluhem.“¹⁰ (Horngren, Harrison a Oliver, © 2012, s. 738) Většina odborníků se shoduje, že by se celková zadluženost měla pohybovat v rozmezí 30 - 60%. Nicméně záleží na odvětví, což naznačuje, že u obcí je opět nutné počítat s jistými odlišnostmi. Jak publikuje Máče (2013, s. 435) podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům je dalším ukazatelem, který je řazen mezi monitorující ukazatele SIMU. Autor dále zmiňuje, že Ministerstvem financí ČR budou osloveny ty obce, u nichž hodnota tohoto ukazatele překročí 25%.

$$\text{Celková zadluženost} = CZ/A \quad (11)$$

Dalším z ukazatelů je koeficient samofinancování. Ten vyjadřuje podle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 104), jaký je podíl vlastních zdrojů na celkovém objemu zdrojů (pasiv). Autorky kromě toho také podotýkají, že se jedná o doplňkový ukazatel k celkové zadluženosti, jejich součet by se měl rovnat jedné.

$$\text{Koeficient samofinancování} = P/VK \quad (12)$$

¹⁰ „If the dept ratio is 1, then all the assets are financed with dept.“ (Horngren, Harrison a Oliver, © 2012, s. 738)

Míra zadluženosti je dalším z řady ukazatelů. „Tento ukazatel vyjadřuje, kolikrát dluh převyšuje hodnotu vlastního kapitálu.“ (Nývtová a Marinič, 2010, s. 168) Poměruje tedy cizí a vlastní kapitál:

$$\text{Míra zadluženosti} = CZ/VK \quad (13)$$

Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 105) dále zmiňují ukazatel dlouhodobé zadluženosti vlastního kapitálu. Je určen jako podíl dlouhodobých cizích zdrojů k vlastnímu kapitálu. U obcí je žádoucí nízká hodnota tohoto ukazatele.

$$\text{Dlouhodobá zadluženost VK} = \text{Dlouhodobé CZ/VK} \quad (14)$$

Obráceným ukazatelem k již zmíněné míře zadluženosti je ukazatel finanční samostatnosti společnosti, který poměruje vlastní kapitál a cizí zdroje. Jak publikuje i Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 105) míra finanční samostatnosti vypovídá o tom, kolik jednotek vlastního kapitálu kryje (může být použito k úhradě) jednu jednotku cizího kapitálu.

$$\text{Finanční samostatnost} = VK/CZ \quad (15)$$

„Úrokové krytí charakterizuje výši zadluženosti pomocí schopnosti podniku splácet úroky.“ (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 87). Odborná literatura například podle autorů Knápkové, Pavelkové a Šteker (2013, s. 87) uvádí obvykle doporučenou hodnotu tohoto ukazatele vyšší než 5. Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 105) dodávají, že čím vyšší hodnoty ukazatel nabývá (např. v časové řadě), tím je schopnost hradit náklady spojené s využitím cizího kapitálu větší.

$$\text{Úrokové krytí} = EBIT/\text{Nákladové úroky} \quad (16)$$

Dalším z ukazatelů zadluženosti je poměr vlastního kapitálu a dlouhodobého majetku. „Výsledek a vývoj poměru vlastního kapitálu na dlouhodobém majetku vyšší než 1 znamená, že podnik používá vlastní (dlouhodobý) kapitál i ke krytí oběžných (krátkodobých) aktiv, což svědčí o tom, že podnik tak dává přednost finanční stabilitě před výnosem.“ (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 88)

$$\text{Krytí } DM \text{ vlastním kapitálem} = VK/DM \quad (17)$$

Ukazatel krytí dlouhodobého majetku neboli stálých aktiv dlouhodobými zdroji je v některých literaturách označován také jako stav kapitalizace. Mělo by být dodržováno tzv. zlaté pravidlo financování, na jehož základě by měl být dlouhodobý majetek kryt dlouhodobými zdroji, krátkodobý majetek naopak zdroji krátkodobého charakteru. Pokud je vypočtená hodnota menší než 1, dochází k podkapitalizaci, kdy je část dlouhodobého majetku pokryta zdroji krátkodobého časového horizontu. Pokud je vypočtená hodnota větší než 1, lze tvrdit, že je podnik překapitalizován, tedy že dlouhodobé zdroje kryjí i krátkodobý majetek. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 88; Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 106)

$$\text{Krytí } DM \text{ dlouhodobými zdroji} = \frac{VK + \text{Dlouhodobé } CZ}{DM} \quad (18)$$

3.2.4 Aktivita

„Ukazatele aktivity zachycují, jak je podnik schopen využít jednotlivé majetkové části. Ukazuje, zda má přebytečné kapacity, či naopak nedostatek produktivních aktiv a v budoucnu nebude moci realizovat růstové příležitosti.“ (Scholleová, 2012, s. 178) Jak dále uvádí Vochozka (2011, s. 24), je možné pracovat se dvěma formami tohoto ukazatele, a sice s dobou obratu nebo ukazateli počtu obrátů.

Obrat kapitálu, často označován také jako obrat aktiv, je podle Slavíka (2013, s. 36) měřítkem celkového využití majetku a jako takový představuje tento ukazatel velmi komplexní pohled na hospodaření firmy. Vochozka (2011, s. 24) ve své knize publikuje, že by měl tento ukazatel dosahovat co nejvyšších hodnot. Jak autor dále uvádí, minimálně by měl být roven hodnotě 1. Je počítán jako podíl výnosů (tržeb) a aktiv:

$$\text{Obrat kapitálu} = V/A \quad (19)$$

Předchozí ukazatel je doplňován dobou obratu celkových aktiv, kdy jsou veškerá aktiva společnosti podělena výnosy (lze také dosadit tržby nebo příjmy). „Výsledný údaj je obvykle vyšší než jedna a vyjadřuje počet období (let), za něž se veškerá aktiva obrátí (navrátí) v tržbách dosažených v analyzovaném období.“ (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 108)

$$\text{Doba obratu celkových aktiv} = A/V \quad (20)$$

Doba obratu stálých aktiv, známá také jako míra vázanosti stálých aktiv na výnosech vypovídá dle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 114) o tom, jak velká část stálých aktiv se obrátí v ročních výnosech, resp. jak rychle se stálá aktiva obnoví z dosažených ročních výnosů. Jak zmíněné autorky dále uvedly, výsledná hodnota vyjadřuje počet let, za který by se stávající objem stálých aktiv obrátil v objemu výnosu daného roku. Ukazatel je možné vypočítat následovně:

$$\text{Doba obratu stálých aktiv} = \text{Stálá aktiva}/V \quad (21)$$

Dalším ukazatelem zadluženosti je i doba obratu pohledávek. Dle Růčkové (2011, s. 61) tento ukazatel vypovídá o tom, jak dlouho je majetek podniku vázán ve formě pohledávek, respektive za jak dlouho jsou pohledávky v průměru splaceny.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{Pohledávky}}{V} \times 360 \quad (22)$$

Doba obratu závazků neboli doba splatnosti závazků je ukazatel, který podle Scholleové (2012, s. 179) udává počet dnů, po které firma od svých dodavatelů využívá bezplatný obchodní úvěr. „Průměrná doba obratu závazků vyjadřuje dobu od vzniku závazku do doby jeho úhrady. Tento ukazatel by měl dosáhnout alespoň hodnoty doby obratu pohledá-

vek.“ (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 105) Výpočet lze provést jako podíl závazků a výnosů (tržeb):

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{Závazky}}{V} \times 360 \quad (23)$$

Jak je obecně známo, vždy je vhodné srovnávat dobu obratu pohledávek a dobu obratu závazků, což umožňuje níže zobrazený ukazatel, který tak oba předchozí ukazatele doplňuje. „Z hlediska hospodaření s finančními prostředky a financování by měla být doba obratu pohledávek nižší než doba obratu závazků, a proto by ukazatel měl dosahovat hodnot nižších než jedna, resp. nižší či klesající hodnota vyjadřuje lepší či zlepšující se situaci.“ (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 115)

$$\text{Poměr doby obratu pohledávek a závazků} = \frac{\text{D. obratu pohledávek}}{\text{D. obratu závazků}} \quad (24)$$

Posledním ukazatelem, který bude zmíněn, je doba obratu zásob, který dle Scholleové (2012, s. 179) udává průměrný počet dnů, kdy jsou zásoby v podniku vázány až do fáze jejich spotřeby. Mnoho autorů se přiklání k použití nákladů ve jmenovateli:

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{Zásoby}}{N} \times 360 \quad (25)$$

3.2.5 Autarkie

Ukazatel autarkie dle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 112) vyjadřuje míru, v níž je municipální firma soběstačná z hlediska pokrytí nákladů z hlavní činnosti z dosažených výnosů (zpravidla v procentech). Jelikož se jedná o ukazatel zaměřený jen na hlavní činnost, ve výpočtu jsou tudíž zcela logicky použity náklady a výnosy z hlavní činnosti. Vhodné je, pokud ukazatel dosahuje hodnot vyšších jak 100%, což značí soběstačnost obce. „V případě menší hodnoty je nedostatečné krytí nákladů výnosy a je třeba provést analýzu příčin.

V případě větší hodnoty záleží na tom, čím je tato situace způsobena.“ (Kraftová, 2002, s. 102) Výpočet výnosově nákladové autarkie pak vypadá následovně:

$$\text{Autarkie výnosově nákladová} = \frac{V}{N} \times 100\% \quad (26)$$

Autarkii můžeme hodnotit také z hlediska příjmově výdajového. Tento druh autarkie může být pro obce vhodnější. Jak uvádí Kraftová (2002, s. 103), autarkie na bázi příjmů a výdajů odbourává vliv účetních principů aplikovaných při účtování výnosů a nákladů. Pozitivní je pokud ukazatel dosahuje i v tomto případě hodnot vyšších 100%. Při vyšších hodnotách je třeba zvážit využití dočasně volných prostředků, naopak při nižších hodnotách je důležité zjistit příčiny. Také je vhodné srovnávat s nákladově výnosovou autarkií a posoudit tento vztah. (Kraftová, 2002, s. 103) Při výpočtu postupujeme následujícím způsobem:

$$\text{Autarkie příjmově výdajová} = \frac{\text{Příjmy}}{\text{Výdaje}} \times 100\% \quad (27)$$

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA OBCE ŠANOV

*Obrázek 1: Obec Šanov
(Zdroj: Šanov, 2013)*

Šanov je obcí, která se nachází na jihovýchodě České republiky. Rozkládá se ve východní části Zlínského kraje nedaleko státních hranic se Slovenskou republikou, přibližně 18 km jihovýchodním směrem od města Luhačovice a 20 km jihozápadním směrem od Valašských Klobouk. Krajské město Zlín je vzdáleno téměř 40 km. Obec leží v nadmořské výšce 415 m. n. m. v údolí, které je obklopeno hustě zalesněnými kopci chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Celková katastrální výměra obce zaujímala k 1. 1. 2013 rozlohu 907 hektarů. První doložené informace o obci se datují do 13. století. (Šanov, 2013; ČSÚ, 2014)

Obecní úřad

„Obec Šanov je základním územním samosprávním společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec Šanov se řídí zejména zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění, je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající.“ (Šanov, 2013)

„Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta a zaměstnanci OÚ. Starosta stojí v jeho čele a je nadřizen všem zaměstnancům obecního úřadu. Starostu v době nepřítomnosti zastupuje místostarosta.“ (Šanov, 2013) V současném volebním období 2011 – 2014 vykonává funkci starostky Ing. Božena Sukaná a funkci místostarosty vykonává Milan Mudrák. Obecní zastupitelstvo čítá devět členů. Mezi orgány zastupitelstva obce řadíme kontrolní výbor,

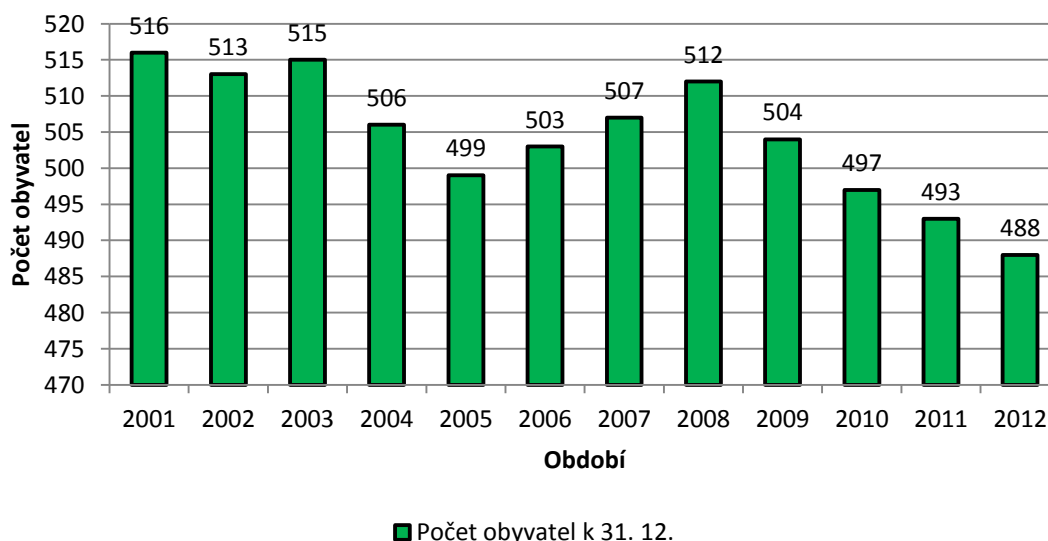
finanční výbor, kulturní, sportovní a sociální komisi, komisi životního prostředí a pořádkovou komisi. Mezi příspěvkové organizace zřizované obcí patří Knihovna Šanov, Základní škola a Mateřská škola Šanov. (Šanov, 2013)

Šanov je součástí regionu soudržnosti (NUTS II) Střední Morava. Obec leží ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Luhačovice a dále se řadí pod působnost správního obvodu obce s pověřeným úřadem Slavičín. „Ve Slavičíně se tedy pro občany Šanova nachází: matrika, úřad práce, stavební úřad, úřad státní sociální podpory.“ (Šanov, 2013). V Luhačovicích se nachází finanční a živnostenský úřad. Katastrální úřad je k nalezení ve Valašských Kloboukách. „Ve Zlíně je pozemkový úřad a okresní soud. V Horním Lidči je celní úřad. Do Kroměříže byla ze Zlína přemístěna Vojenská správa.“ (Šanov, 2013)

Obec je součástí euroregionu Bílé Karpaty. Dále je Šanov členem dvou mikroregionů: Bojkovsko, sdružení měst a obcí a Mikroregion Jižní Valašsko, také je řazen pod působnost Místní akční skupiny Bojkovska.

Obyvatelstvo

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel obce 2001 – 2012
(Zdroj: ČSÚ, 2013)

Podle údajů Českého statistického úřadu žilo ke konci roku 2012 v obci 488 obyvatel, z toho 247 žen a 241 mužů. Průměrný věk obyvatel se pohyboval okolo 41,5 let. Uvedený Graf 1 zaznamenává vývoj počtu obyvatel v obci Šanov za posledních dvanáct let.

Jak z tohoto grafu vyplývá, dochází od roku 2008 k postupnému snižování počtu obyvatel obce. Následující *Tabulka 1* rozvádí podrobněji informace o pohybu obyvatelstva v letech 2001 až 2012. (ČSÚ, 2014)

Tabulka 1: Pohyb obyvatelstva v letech 2001 – 2012

Rok	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek			Stav 31.12.
						Přirozený	Migrační	Celkový	
2001	518	2	3	10	11	-1	-1	-2	516
2002	516	3	5	7	8	-2	-1	-3	513
2003	513	3	6	9	4	-3	5	2	515
2004	515	5	9	3	8	-4	-5	-9	506
2005	506	4	8	4	7	-4	-3	-7	499
2006	499	3	3	9	5	-	4	4	503
2007	503	4	4	12	8	-	4	4	507
2008	507	5	5	14	9	-	5	5	512
2009	512	5	5	5	13	-	-8	-8	504
2010	504	5	7	8	13	-2	-5	-7	497
2011	488	7	5	13	10	2	3	5	493
2012	493	4	9	4	4	-5	-	-5	488

(Zdroj: ČSÚ, 2013)

Dle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 se v obci nacházelo celkem 218 ekonomicky aktivních obyvatel (132 mužů, 96 žen), z tohoto počtu bylo zaměstnáno 194 obyvatel (116 mužů, 78 žen). V tomtéž roce bylo evidováno 20 uchazečů o zaměstnání, což bylo o 7 uchazečů méně než v roce předchozím. Mezi lety 2010 a 2011 klesla i míra nezaměstnanosti a to z 10,6% na 7,9 %, což stále přesahovalo celorepublikový průměr, který v roce 2011 činil 6,7%. (ČSÚ, 2013; ČSÚ, 2014)

5 FINANČNÍ ANALÝZA OBCE ŠANOV

V této části práce bude pomocí finančních ukazatelů a metod provedena finanční analýza obce Šanov v letech 2010 – 2012. K výpočtům budou použity účetní výkazy vybrané obce za dílčí roky, které jsou uvedeny ve zjednodušené formě na konci této práce v rámci jednotlivých příloh. Je důležité připomenout, že v roce 2010 byla provedena účetní reforma v oblasti veřejných financí, která způsobila rozmanité změny v rámci vedení obecního účetnictví. Aby byla zachována vypovídající schopnost účetních výkazů, bude analýza hospodaření obce provedena pouze za zmíněné období 2010 - 2012.

5.1 Analýza stavových ukazatelů

Následující podkapitoly se budou zabývat vyhodnocením stavových (absolutních) ukazatelů finanční analýzy s využitím vertikální a horizontální analýzy.

5.1.1 Analýza rozvahy

Nejprve budou zanalyzovány údaje rozvahy za jednotlivé roky 2010 – 2012. Zjednodušená verze rozvahy obce za všechna období je uvedena na konci této práce v rámci *Přílohy I*.

Analýza majetkové struktury

Nyní bude zhodnocen stav majetku obce za zmíněný časový horizont (*Tabulka 2 a 3*). Jak je z bilančního hlediska vidět, došlo mezi lety 2010 a 2011 ke snížení celkových aktiv a to o 6,28%. Dále došlo k mírnému nárůstu celkových aktiv, i přesto však můžeme tento vývoj považovat za konstantní. Jak si můžeme všimnout, větší díl majetku obce je ve všech zmíněných letech tvořen stálými aktivy, jen minimální část je tvořena oběžnými aktivy.

Co se týče stálého majetku obce, v posledních letech můžeme pozorovat jeho snižující se tendenci. Mezi lety 2010 a 2012 došlo celkově k jeho poklesu přibližně o 7,21%. Největší podíl má na stálých aktivech dlouhodobý hmotný majetek, jehož čistý objem rovněž mírně klesá, toto je způsobeno hlavně postupným odpisováním jednotlivých položek majetku, převážně staveb. Naopak v brutto částkách dochází k jeho navýšení. Největšího nárůstu stálých aktiv bylo dosaženo v roce 2011 v rámci staveb, konkrétně položka komunikace

a veřejný rozhlas byla navýšena o více než 6 mil. Kč, důvodem bylo zejména dokončení výstavby pozemní komunikace v rámci přeshraničního projektu se slovenskou obcí Horná Súča. Největší pokles stálých aktiv byl zaznamenán u položek dlouhodobého nehmotného majetku, jehož velikost v období 2010 – 2012 klesla přibližně o 66,47%. V posledním zmíněném roce byl dlouhodobý nehmotný majetek téměř z poloviny odepsán. V objemu dlouhodobého finančního majetku nebyly v minulých třech letech vykazovány změny.

V oblasti oběžného majetku došlo nejprve k jeho snížení o 25,24%, ale vzápětí se situace obrátila a došlo tak ke zvýšení oběžných aktiv až o 167,64%. Množství zásob obce se neustále zmenšuje, což je zapříčiněno průběžnou spotřebou skladovaného materiálu. Krátkodobé pohledávky vykazovaly v roce 2011 také pokles a to o 29,47%, v následujícím roce se jejich objem zvýšil o 12,77%. Pohledávky za odběrateli vznikly v jednotlivých letech v souvislosti s poplatky za vodné, stočné a odpady. Z finančního hlediska byly krátkodobé pohledávky nejvýznamněji reprezentovány poskytnutými zálohami, které zahrnovali zálohy na dodávky energie, plyn, odběr vody a za sbírky zákonů. Dohadné účty aktivní představují převážně očekávané dotace na zaměstnance od příslušného úřadu práce. Krátkodobý finanční majetek, který je v našem případě tvořen pouze položkou základní běžný účet, byl snížen o 3,60%, avšak následně došlo přibližně k jeho devítinásobnému zvýšení, což bylo hlavní příčinou celkového nárůstu sumy oběžných aktiv.

Tabulka 2: Majetková struktura obce Šanov

Název položky (v tis. Kč)		Období		
		2010	2011	2012
AKTIVA CELKEM	brutto	60 107,32	65 983,64	67 492,51
	korekce	1 175,90	10 750,22	12 154,05
	netto	58 931,42	55 233,42	5 538,46
Stálá aktiva	brutto	59 494,94	65 525,83	66 267,22
	korekce	1 175,90	10 750,22	12 154,05
	netto	58 319,04	54 775,61	54 113,17
DNM	brutto	972,47	567,07	567,07
	korekce	77,77	194,59	267,05
	netto	894,70	372,48	300,03
DHM	brutto	56 850,38	63 286,67	64 028,06
	korekce	1 098,13	10 555,63	11 887,01
	netto	55 752,25	52 731,04	52 141,05
DFM	brutto	1 672,09	1 672,09	1 672,09
	korekce	0,00	0,00	0,00
	netto	1 672,09	1 672,09	1 672,09

Oběžná aktiva	612,38	457,81	1 225,30
Zásoby	8,43	7,76	6,41
Krátkodobé pohledávky	510,74	360,20	406,20
KFM	93,21	89,85	812,69

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Tabulka 3: Horizontální a vertikální analýza majetkové struktury obce Šanov

Název položky (netto)	Období				
	2010	2011	2012	2010/11	2011/12
AKTIVA CELKEM	100,00%	100,00%	100,00%	-6,28%	0,19%
Stálá aktiva	98,96%	99,17%	97,79%	-6,08%	-1,21%
DNM	1,52%	0,67%	0,54%	-58,37%	-19,45%
DHM	94,61%	95,47%	94,22%	-5,42%	-1,12%
DFM	2,84%	3,03%	3,02%	0,00%	0,00%
Oběžná aktiva	1,04%	0,83%	2,21%	-25,24%	167,64%
Zásoby	0,01%	0,01%	0,01%	-7,95%	-17,40%
Krátkodobé pohledávky	0,87%	0,65%	0,73%	-29,47%	12,77%
KFM	0,16%	0,16%	1,47%	-3,60%	804,50%

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Analýza finanční struktury

Dále se zaměříme na vývoj finanční struktury obce Šanov (Tabulka 4 a 5). Celkový stav pasiv se v každém období rovnal celkovému součtu aktiv. Majoritní část pasiv je tvořena vlastním kapitálem, jehož podíl v roce 2010 činil 88,40%, dále pak 87,36% v roce 2011 a v roce 2012 tento podíl dosáhl až 96,15%. Do celkových pasiv jsou zařazeny také cizí zdroje, u nichž došlo mezi lety 2010 a 2011 k mírnému zvýšení o 2,6%, na druhou stranu v příštím období došlo ke snížení cizích zdrojů a to dokonce o 69,48%.

Jak již bylo zmíněno, majetek obce je kryt převážně vlastním kapitálem. Tento se skládá ze dvou základních složek: Jmění účetní jednotky a upravující položky a Výsledek hospodaření. Jmění účetní jednotky vykazovalo na konci roku 2010 částku 40 321,95 tis. Kč, na konci roku 2012 byla tato suma menší o 4 675,17 tis. Kč. Naopak trvale se zvyšující položkou jsou dotace na pořízení dlouhodobého majetku, kde došlo k souhrnnému nárůstu o více než 100%. Dotace byly přijaty převážně v rámci přeshraničního projektu. Záporných hodnot ve všech letech naopak dosahovaly oceňovací rozdíly při změně metody. Přestože v obci nebyla v jednotlivých letech realizována žádná hospodářská činnost, vykazovala obec trvale narůstající zlepšený výsledek hospodaření. Skutečnost, že nerozdělený

zisk minulých let pořád roste, svědčí mimo jiné o tom, že si obec ponechává zlepšený výsledek hospodaření pro další svůj rozvoj.

Cizí zdroje jsou děleny na dlouhodobé a krátkodobé závazky. Dlouhodobé závazky, jež jsou z velké části zastoupeny dlouhodobými úvěry, mají na tvorbě cizích zdrojů největší podíl. Nejprve narostly o 6,30%, jelikož bylo v roce 2011 rozhodnuto o přijetí úvěru ve výši 5,143 mil. Kč od Regionálního podpůrného zdroje na projekt: Rozvoj dopravní infrastruktury v příhraničním regionu obcí Šanov a Horná Súča se splatností v roce 2015. V následujícím období byla velká část úvěrů splacena – došlo ke snížení dlouhodobých závazků o 74,55%. V roce 2012 byl splacen úvěr na projekt: Zlepšení kvality veřejných prostranství v obci Šanov od GE Money Bank, dále pak úvěr poskytnutý na projekt: Doplnění přeshraniční infrastruktury pro cykloturistiku v obcích Šanov a Horná Súča od GE Money Bank a současně také Regionálním podpůrným zdrojem. V roce 2012 obec nečerpala žádné další úvěry a půjčky, stav dlouhodobých závazků tedy nadále představoval pouze úvěr od Regionálního podpůrného zdroje ve výši 1,5 mil. Kč a dále pak úvěr poskytnutý GE Money Bank na financování provozních potřeb ve výši 300 tis. Kč. Krátkodobé závazky byly postupem času snižovány, nejprve o 15,65%, dále o 42,05%. Z velké části byly splaceny závazky vůči dodavatelům. Naopak u závazků vůči zaměstnancům došlo v letech 2010 až 2012 k celkovému zvýšení o 26,43%. Závazky k územním rozpočtům vykazovaly v roce 2010 částku 295 tis. Kč, v následujícím roce došlo k jejímu zvýšení na 338 tis. Kč. V roce 2012 se situace opět změnila a suma klesla na 159 tis. Kč, tato částka zahrnovala zálohy na prodej akcií městu Otrokovice. Dohadné účty pasivní, které obsahují poskytnuté zálohy na elektrickou energii a plyn, se podařilo v celkovém období snížit o 21,56%. Ostatní krátkodobé závazky obce byly na konci roku 2012 zcela splaceny.

Tabulka 4: Finanční struktura obce Šanov

Název položky (v tis. Kč)	Období		
	2010	2011	2012
PASIVA CELKEM	58 931,42	55 233,42	55 338,46
Vlastní kapitál	52 097,01	48 251,41	53 207,85
Jmění účetní jednotky a upravující položky	51 114,51	46 000,13	50 125,52
Výsledek hospodaření	982,50	2 251,28	3 082,34
Cizí zdroje	6 834,41	6 982,02	2 130,61
Dlouhodobé závazky	5 544,31	5 893,77	1 500,00
Krátkodobé závazky	1 290,10	1 088,25	630,61

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Tabulka 5: Horizontální a vertikální analýza finanční struktury obce Šanov

Název položky	Období				
	2010	2011	2012	2010/11	2011/12
PASIVA CELKEM	100,00%	100,00%	100,00%	-6,28%	0,19%
Vlastní kapitál	88,40%	87,36%	96,15%	-7,38%	10,27%
Jmění účetní jednotky a upravující položky	86,74%	83,28%	90,58%	-10,01%	8,97%
Výsledek hospodaření	1,67%	4,08%	5,57%	129,14%	36,91%
Cizí zdroje	11,60%	12,64%	3,85%	2,16%	-69,48%
Dlouhodobé závazky	9,41%	10,67%	2,71%	6,30%	-74,55%
Krátkodobé závazky	2,19%	1,97%	1,14%	-15,65%	-42,05%

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

5.1.2 Analýza výkazu zisku a ztrát

Tato část je věnována rozboru výnosů, nákladů a výsledku hospodaření za sledované období. Data byla získána z výkazu zisku a ztrát obce Šanov za roky 2010 až 2012, který je opět ve zjednodušené formě uveden na konci této práce v rámci *Přílohy II*.

Analýza výnosů

Analýzou výnosů za období 2010 – 2012 se zabývají *Tabulky 6 a 7*. Je evidentní, že největší část výnosů je tvořena z přijatých daní a poplatků, jejichž výše se v jednotlivých letech příliš nemění. Finančně nejobjemnější jsou výnosy z daně z přidané hodnoty, dále pak výnosy z daně z příjmů fyzických osob a také daně z příjmů právnických osob, naopak poměrně slabou část tvoří výnosy z majetkových daní. Další významnou položku představují výnosy z transferů, jejichž výše nejprve mírně poklesla, avšak v zápětí došlo v roce 2012 k nárůstu o 31,63%, jelikož byla přijata dotace od Evropské unie na projekt zaměřující se na výstavbu víceúčelové komunikace realizovaný v roce předchozím. Výnosy z činnosti se v kontrolovaném období podílely na celkových výnosech v rozmezí 12,49% – 13,95%. Nejprve došlo ke snížení této položky o 9,42%, poté znovu vzrostla o 20,88%. Výnosy z činnosti jsou z velké části tvořeny zejména výnosy z prodeje služeb a výnosy z místních poplatků. Rostoucí trend lze pozorovat u finančních výnosů, které se nejprve zvýšily o pouhých 2,50%, dále pak až o 116,22%. Tento nárůst je způsoben hlavně zvýšením přijatých úroků, v roce 2012 pak dále vznikem výnosů z přecenění reálnou hodnotou. Konstantní objem vykazují výnosy z dlouhodobého finančního majetku.

Tabulka 6: Struktura výnosů obce Šanov

Název položky (v tis. Kč)	Období		
	2010	2011	2012
VÝNOSY CELKEM	5 424,23	5 361,06	5 800,69
Výnosy z činnosti	739,01	669,41	809,15
Finanční výnosy	18,40	18,86	40,78
Výnosy z daní a poplatků	3 575,45	3 623,20	3 569,17
Výnosy z transferů	1 091,37	1 049,58	1 381,59

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Tabulka 7: Horizontální a vertikální analýza výnosů obce Šanov

Název položky	Období				
	2010	2011	2012	2010/11	2011/12
VÝNOSY CELKEM	100,00%	100,00%	100,00%	-1,16%	8,20%
Výnosy z činnosti	13,62%	12,49%	13,95%	-9,42%	20,88%
Finanční výnosy	0,34%	0,35%	0,70%	2,50%	116,22%
Výnosy z daní a poplatků	65,92%	67,58%	61,53%	1,34%	-1,49%
Výnosy z transferů	20,12%	19,58%	23,82%	-3,83%	31,63%

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Analýza nákladů

Analýza nákladů za roky 2010 – 2012, se zabývá vývojem jednotlivých druhů nákladů (Tabulka 8 a 9). Nejvýznamnější podíl ve všech letech utváří náklady z činnosti. Tyto se mezi lety 2010 a 2011 nejprve snížily o 25,74%, nicméně poté došlo k opětovnému zvýšení o 56,19%. Největší objem představují v celém časovém horizontu mzdové náklady, jež v roce 2010 činily 1647,46 tis. Kč, následně došlo k poklesu o 245,66 tis. Kč a na konci roku 2012 vykazovala tato položka sumu 1148,72 Kč. Zvyšování či snižování mzdových nákladů je způsobeno proměnlivým počtem pracovníků z Úřadu práce. Mzdové náklady jsou úzce spojeny s náklady na zákonné sociální pojištění, které se zcela logicky taktéž neustále snižují. Poměrně velké náklady jsou spojeny se spotřebou energie, náklady na opravy a udržování a ostatní služby. Druhou největší součástí nákladů jsou náklady na dotace. Ty vykazovaly nejprve téměř stoprocentní nárůst, ale mezi léty 2011 a 2012 tato suma poklesla o 56,84%. Finanční náklady tvoří poslední a nejmenší část celkových nákladů, jejich podíl se v letech 2010 – 2012 pohyboval v rozmezí 4,25% - 9,10%. Majoritní podíl je představován úroky převážně z přijatých úvěrů a půjček, které musí obec každo-

ročně uhradit. V roce 2012 byla velká část těchto závazků splacena, proto došlo mezi lety 2011 a 2012 k poklesu nákladových úroků z částky 336,48 tis. Kč na sumu 189,04 tis. Kč.

Tabulka 8: Struktura nákladů obce Šanov

Název položky (v tis. Kč)	Období		
	2010	2011	2012
NÁKLADY CELKEM	4 441,73	4 092,26	4 969,63
Náklady z činnosti	3 756,17	2 789,18	4 356,47
Finanční náklady	200,58	372,31	211,43
Náklady na dotace	484,98	930,77	401,73

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Tabulka 9: Horizontální a vertikální analýza nákladů obce Šanov

Název položky	Období				
	2010	2011	2012	2010/11	2011/12
NÁKLADY CELKEM	100,00%	100,00%	100,00%	-7,87%	21,44%
Náklady z činnosti	84,57%	68,16%	87,66%	-25,74%	56,19%
Finanční náklady	4,52%	9,10%	4,25%	85,62%	-43,21%
Náklady na dotace	10,92%	22,74%	8,08%	91,92%	-56,84%

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Analýza vývoje výsledku hospodaření

Výsledek hospodaření za účetní období 2010 – 2012 je tvořen rozdílem jednotlivých výnosů a nákladů (Tabulka 10). Obec Šanov vykonává pouze hlavní činnost. Tvorba zisku tedy není pro obec primárním cílem hospodaření, je zde spíše snaha o vyrovnání rozdílu mezi výnosy a náklady.

Přestože obec nemá žádnou hospodářskou tedy vedlejší činnost, dosahovala ve všech letech zlepšeného výsledku hospodaření, jehož vývoj je vykreslen v uvedeném Grafu 2. Jak lze postřehnout největšího objemu bylo dosaženo v roce 2011, kdy výsledek hospodaření činil 1 268,76 tis. Kč., v následujícím období však byla celková suma opět snížena na částku 831,06 tis. Kč. Trvale záporných hodnot dosahoval rozdíl mezi výnosy a náklady z činnosti, což byl také hlavní důvod snížení celkového výsledku hospodaření. Pod nulovou hranicí se dále nacházel výsledek hospodaření z finanční oblasti. Naopak nejvyšších hodnot bylo dosaženo v rámci položky daní a poplatků, jejíž objem se v jednotlivých letech pohyboval poměrně vyrovnaně. Kladné hodnoty byly vykazovány i u výsledku hospodaření z transferů, což taktéž přispělo k tvorbě zlepšeného výsledku hospodaření.

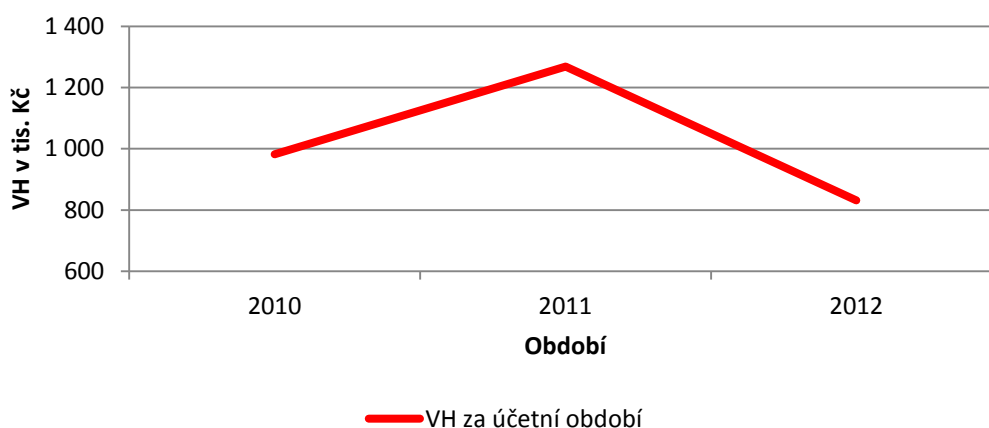
Tabulka 10: Struktura výsledku hospodaření obce Šanov

Název položky (v tis. Kč)	Období		
	2010	2011	2012
VH z činnosti	-3 017,16	-2 119,77	-3 547,32
VH finanční	-182,18	-353,45	-170,65
VH z daní a poplatků	3 575,45	3 623,20	3 569,17
VH z transferů	606,39	118,81	979,86
VH za účetní období	982,50	1 268,79	831,06

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Graf 2: Vývoj výsledku hospodaření 2010 – 2012

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012)

5.1.3 Analýza rozpočtu

Vstupní údaje k horizontální a vertikální analýze příjmů a výdajů byly získány z rozpočtu Šanova 2010 – 2012 a jsou opět uvedeny na konci práce v rámci *Přílohy III*.

Analýza příjmů

Pomocí horizontální i vertikální analýzy budou zhodnoceny také jednotlivé příjmy obce (*Tabulky 11 a 12*). Největší část celkových příjmů v roce 2010 utvářely příjmy daňové, avšak v následujících dvou letech byla větší část celkových příjmů tvořena přijatými dotacemi. Co se týče daňových příjmů, jejich podíl na stavu celkových příjmů vykazoval snižující se charakter. V roce 2010 tvořily daňové příjmy 67,01% celkových příjmů, v roce 2012 to bylo již jen 39,69%. Nicméně jejich objem v Kč je prakticky možné považovat za téměř neměnný, přestože v roce 2012 došlo ke zvýšení sazby daně z přidané hodnoty. Ve všech zmíněných letech byla tato část příjmu tvořena hlavně prostřednictvím daně

z přidané hodnoty, nezanedbatelnými položkami však byly i daně z příjmu fyzických osob či daně z příjmu z právnických osob. V prvních dvou letech byla významná část daňových příjmů zastoupena také poplatky a odvody v oblasti životního prostředí, konkrétně za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Nedaňové příjmy jsou dalším důležitým parametrem celkových příjmů, i když jejich podíl během sledovaného období nepřesáhl desetiprocentní hranici. Nejsilnější zastoupení mají příjmy z vlastní činnosti obce. Dále pak výnosy z finančního majetku, blíže se jedná hlavně o příjmy z úroků či podílů na zisku a dividend. Jen nepatrnou součástí celkových příjmů byly kapitálové příjmy. V letech 2010 a 2011 obec vůbec žádné příjmy tohoto druhu nevykazovala, což se změnilo v roce 2012. I nadále však byla tato část poměrně zanedbatelná, jelikož tvořila pouze 0,04 % celkových příjmů. Na druhou stranu nepřehlédnutelnou složkou celkových příjmů jsou dotace, které obec přijala. V letech 2011 a 2012 činily nadpoloviční většinu celkových příjmů. Mezi lety 2010 a 2011 došlo k zvýšení položky přijatých dotací až o 309,79%. V roce 2011 tvořily největší část investiční i neinvestiční dotace od veřejných rozpočtů ústřední úrovně, dále byly přijaty dotace od mezinárodních zahraničních organizací. V roce 2012 příjmy z dotací klesly o 10,12%, v tomto období tvořily největší součást zahraniční dotace.

Tabulka 11: Struktura příjmů obce Šanov

Název položky (v tis. Kč)	Období		
	2010	2011	2012
PŘÍJMY CELKEM	5 785,65	9 996,26	9 533,01
Daňové příjmy	3 876,98	3 867,24	3 783,80
Nedaňové příjmy	519,71	437,16	629,51
Kapitálové příjmy	0,00	0,00	4,10
Přijaté dotace	1 388,96	5 691,86	5 115,60

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Tabulka 12: Horizontální a vertikální analýza příjmů obce Šanov

Název položky	Období				
	2010	2011	2012	2010/11	2011/12
PŘÍJMY CELKEM	100,00%	100,00%	100,00%	72,78%	-4,63%
Daňové příjmy	67,01%	38,69%	39,69%	-0,25%	-2,16%
Nedaňové příjmy	8,98%	4,37%	6,60%	-15,88%	44,00%
Kapitálové příjmy	0,00%	0,00%	0,04%	0,00%	-
Přijaté dotace	24,01%	56,94%	53,66%	309,79%	-10,12%

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Analýza výdajů

Další část práce se věnuje analýze skutečných výdajů obce Šanov (*Tabulky 13 a 14*). Celkové výdaje obce lze dle závazné rozpočtové skladby rozdělit do dvou položek, na běžné výdaje, které jsou spojeny s obvyklou provozní činností obce, a kapitálové výdaje. Jak je možné pozorovat, až na poslední z uvedených let je majoritní část tvořena výdaji kapitálovými. Jejich objem v roce 2010 činil 53,96 % celkových výdajů, v roce 2011 až 63,40%, ale v dalším roce došlo k rapidnímu poklesu na pouhých 23,81%. Největší část kapitálových výdajů představovaly průmyslové výdaje, konkrétně se jednalo o výdaje spojené s investicemi do pozemních komunikací, v letech 2011 a 2012 přibyly výdaje na zajištění pitné vody pro obec. V roce 2010 byly do této kategorie dále řazeny výdaje vynaložené na ochranu přírody a krajiny, v letech 2011 a 2012 se navíc jednalo o výdaje spojené s kulturou a sdělovacími prostředky. Dále bude analýza zaměřena na zhodnocení běžných výdajů, jejichž vývoj je opakem vývoje výdajů kapitálových. Nejprve je možné sledovat snížení a to o 18,33%, ale v následujícím časovém horizontu dochází k jen velmi mírnému zvýšení. Největší množství provozních výdajů bylo utvořeno v souvislosti s položkou veřejná správa, jejíž výše se pohybovala přibližně v rozmezí čtrnácti až sedmadvaceti procenty. Mezi další silně zastoupené složky lze zařadit výdaje na bydlení, komunální služby a rozvoj, jež vykazují snižující se trend, dále pak výdaje na zajištění potřebného vzdělání dětí žijících v obci, nebo také běžné provozní výdaje orientované na oblast průmyslu.

Tabulka 13: Struktura výdajů obce Šanov

Název položky (v tis. Kč)	Období		
	2010	2011	2012
VÝDAJE CELKEM	10 073,32	10 349,08	5 041,21
Běžné výdaje	4 637,81	3 787,69	3 840,89
Kapitálové výdaje	5 435,51	6 561,39	1 200,32

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Tabulka 14: Horizontální a vertikální analýza výdajů obce Šanov

Název položky	Období				
	2010	2011	2012	2010/11	2011/12
VÝDAJE CELKEM	100,00%	100,00%	100,00%	2,74%	-51,29%
Běžné výdaje	46,04%	36,60%	76,19%	-18,33%	1,40%
Kapitálové výdaje	53,96%	63,40%	23,81%	20,71%	-81,71%

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Saldo příjmů a výdajů

Tabulka 15 ve zkrácené formě uvádí vývoj skutečného plnění rozpočtu obce Šanov ve zvolených letech. Co se týče rozdílu příjmů a výdajů je možné pozorovat rostoucí trend této položky. V prvních dvou letech byl vykazován schodek rozpočtu, v roce 2012 již bylo dosaženo přebytku ve výši 4491,80 tis. Kč. Plánovaný rozpočet, jehož data jsou zaznamenána v Tabulce 16, vykazuje taktéž rostoucí charakter, ale v porovnání se skutečným plněním rozpočtu (Graf 3) se nejedná o nikterak radikální nárůst.

Tabulka 15: Skutečné plnění rozpočtu 2010 - 2012

Název položky (v tis. Kč)	Období		
	2010	2011	2012
SALDO	-4 287,67	-352,82	4 491,80
Příjmy celkem	5 785,65	9 996,26	9 533,01
Výdaje celkem	10 073,32	10 349,08	5 041,21

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012)

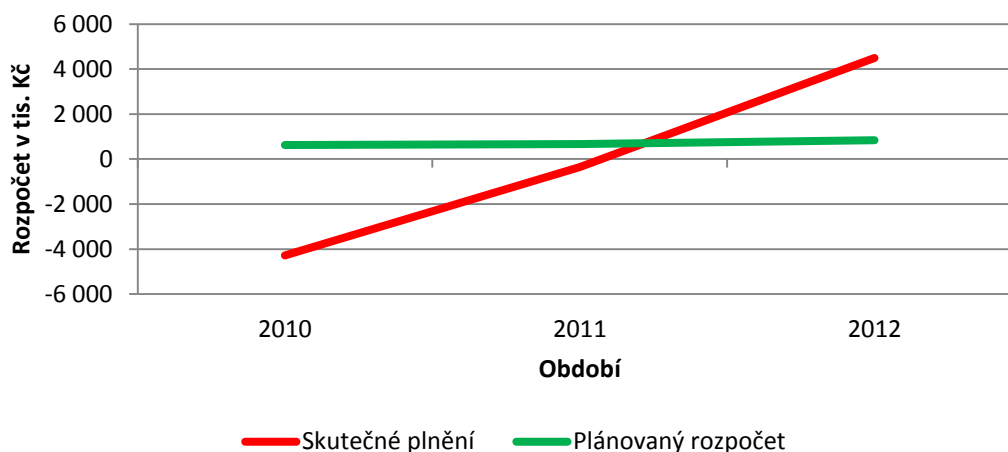
Tabulka 16: Plánovaný rozpočet 2010 - 2012

Název položky (v tis. Kč)	Období		
	2010	2011	2012
SALDO	624,00	670,00	840,00
Příjmy celkem	4 242,00	4 402,00	4 285,00
Výdaje celkem	3 618,00	3 732,00	3 445,00

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Graf 3: Srovnání vývoje skutečného plnění rozpočtu s plánovaným rozpočtem 2010 – 2012

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012)

5.2 Analýza poměrových ukazatelů

Tato část bakalářské práce je zaměřena na využití poměrových ukazatelů, které jsou základní součástí finanční analýzy. Jedná se o ukazatele rentability, likvidity, zadluženosti a aktivity. K výpočtům byly opět použity údaje z účetních výkazů obce.

5.2.1 Rentabilita

Nejprve budou zhodnoceny ukazatele rentability (*Tabulka 17*). Přestože vybrané ukazatele dosahují ve sledovaném období poměrně malých hodnot, není obec Šanov v této etapě ztrátová. Je také důležité zmínit, že obec Šanov vykonává pouze hlavní činnost, tudíž je jejím nejdůležitějším cílem rovnováha nákladů a výnosů a ne tvorba zisku. K výpočtu rentability celkového kapitálu byl využit EBIT, čímž bylo vyloučeno působení zadluženosti obce. Mezi lety 2010 a 2011 došlo ke zvýšení EBIT a zároveň ke snížení celkových aktiv, proto tento ukazatel vzrostl a to z 1,89% na celkových 2,63%. V dalším období již zisk obce poklesl, což se projevilo v opětovném snížení tohoto ukazatele. Rentabilita celkového kapitálu by měla vždy dosahovat nižších hodnot než rentabilita vlastního kapitálu, toto bylo ve všech letech splněno. Jak lze dále vyčíst z uvedeného *Grafu 4*, rentabilita vlastního kapitálu se pohybovala v rozmezí hodnot 1,84% – 2,91% a vykazovala podobný vývojový charakter jako rentabilita celkového kapitálu. K výpočtu rentability dlouhodobě investovaného kapitálu byl opět využit EBIT a dále také dlouhodobý kapitál, který je tvořen sumou vlastního kapitálu a dlouhodobých cizích zdrojů. Udává, že obec v jednotlivých letech z jedné investované koruny dosáhla zisku v rozmezí 1,86% - 2,96%. Nákladová rentabilita dále ukazuje, jaké procento zisku v jednotlivých letech připadalo na 1 Kč nákladů, které obec vynaložila. Ideálním trendem je růst tohoto ukazatele, což bylo splněno mezi lety 2010 a 2011, v dalším období však došlo ke snížení tohoto ukazatele a to na 16,72%.

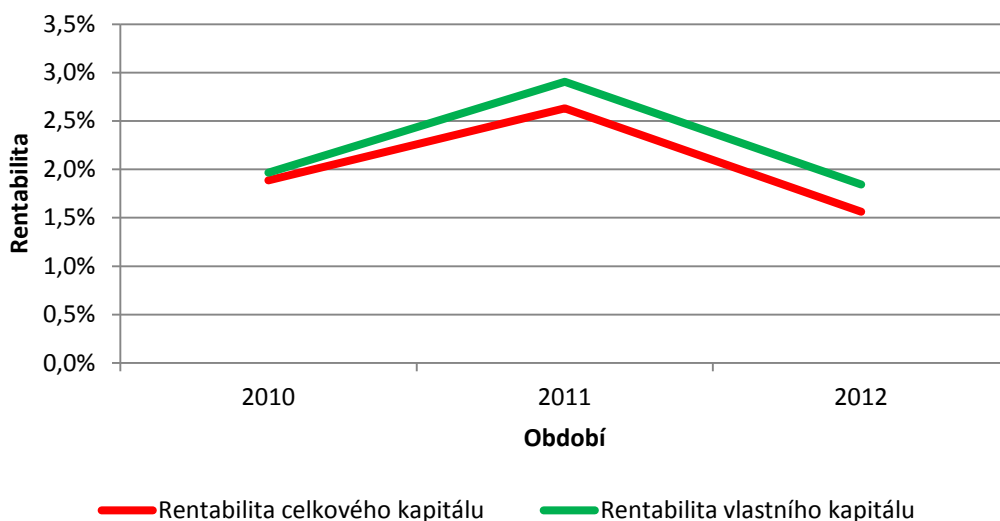
Tabulka 17: Ukazatele rentability

Název ukazatele	Období		
	2010	2011	2012
ROA	1,89%	2,63%	1,56%
ROE	1,97%	2,91%	1,84%
ROCE	2,01%	2,96%	1,86%
Nákladová rentabilita	22,12%	31,00%	16,72%

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Graf 4: Vývoj ukazatelů rentability

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

5.2.2 Likvidita

V rámci analyzování likvidity budou hodnoceny ukazatele běžné, pohotové a okamžité likvidity (Tabulka 18). Téměř žádný ze zmíněných ukazatelů se však nepohybuje v rozmezí doporučených hodnot, pouze v roce 2012 se běžná likvidita nacházela v přijatelném intervalu. V ostatních letech se běžná likvidita nachází pod hranicí doporučené hodnoty, Ministerstvo financí ČR uvádí jako žádoucí hodnoty vyšší než 1. Pro obec Šanov to znamená, že v těchto letech by nebyla schopná z oběžných aktiv uhradit své závazky a musela by se přiklonit k financování z dlouhodobých zdrojů. K přibližně stejné situaci dochází i u pohotové likvidity, jejíž vývoj kopíruje křivku běžné likvidity, jak lze vidět v Grafu 5. Okamžitá likvidita dosahuje v prvních dvou letech příliš nízké hodnoty, což značí, že obec nebyla ke konci roku zcela schopná ze svého krátkodobého finančního majetku uhradit k danému okamžiku své závazky. Naopak v roce 2012 tato hodnota dosahuje poměrně velké rezervy, finanční prostředky lze tedy využít lépe.

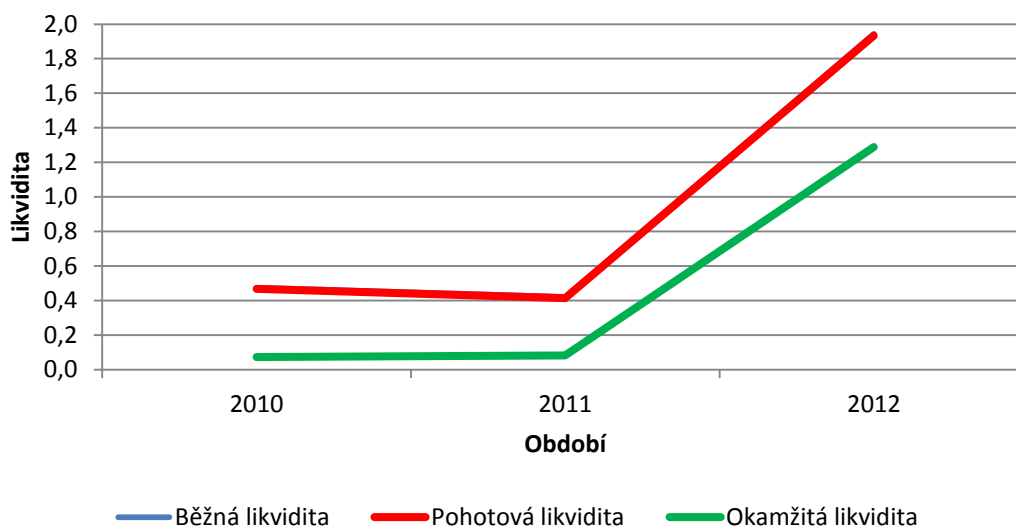
Tabulka 18: Ukazatele likvidity za období 2010 – 2012

Název ukazatele	Období		
	2010	2011	2012
Běžná likvidita	0,47	0,42	1,94
Pohotová likvidita	0,47	0,41	1,93
Okamžitá likvidita	0,07	0,08	1,29

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Graf 5: Vývoj ukazatelů likvidity

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

5.2.3 Zadluženost, majetková a finanční struktura

Vypočtené ukazatele zadluženosti, majetkové a finanční struktury jsou uvedeny v *Tabulce 19*. Jak již bylo dříve zmíněno, jedním z elementárních ukazatelů zadluženosti je celková zadluženost. Dle Ministerstva financí ČR je za rizikovou považována situace, kdy ukazatel dosáhne hodnot vyšších než 25%. Jak lze vyčíst z uvedené tabulky, v žádném z uvedených let podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům tuto hranici nepřekročil, obec Šanov se tedy pohybuje v pozitivních hodnotách. Z vybraných ukazatelů lze dále vyčíst, že obec Šanov byla ve sledovaném období relativně málo zadlužená a nacházela se tak v přijatelné situaci. Nízká hodnota je vítaná hlavně z pozice věřitele, značí pro něj nižší míru rizika, které zvažuje podstoupit. Jak vyplývá z uvedeného *Grafu 6*, mezi lety 2011 a 2012 dochází ke snižování zadluženosti, což je způsobeno postupným splácením závazků. Koeficient samofinancování jen dále potvrzuje, že jsou celková aktiva kryta převážně vlastními zdroji. Je to logické, jelikož koeficient samofinancování a celková zadluženost se v součtu rovnají jedné. Také míra zadluženosti ukazuje, že poměr cizích zdrojů vůči vlastnímu kapitálu dosahuje opravdu nízkých hodnot. Majoritně je zadluženost obce způsobena závazky dlouhodobého charakteru, tedy dlouhodobými úvěry, které byly obci poskytnuty z různých zdrojů. Finanční samostatnost v roce 2010 ukazovala, že na jednotku cizího kapitálu připadalo 7,62 jednotek vlastního kapitálu. Tato hodnota nejprve nepatrně klesla, ale v roce 2012 dosáhla hodnoty až 24,97. Hodnoty úrokové krytí se v celkovém časovém horizontu pohybovaly neustále v okolí doporučené hodnoty y v rozpětí 4,77 – 6,55, obec

by tedy měla být bez větších problémů schopná splácet úroky z úvěrů a jiných půjček a může si tak dovolit přijmout další finanční výpomoci. Dlouhodobý majetek obce je z větší části kryt vlastním kapitálem. V souladu se zlatým pravidlem financování, by měl být dlouhodobý majetek, v našem případě stálá aktiva obce kryta hlavně dlouhodobými zdroji. V letech 2011 a 2012 byla obec dle vypočteného ukazatele lehce podkapitalizovaná, dlouhodobý majetek obce byl tedy z nepatrné části kryt krátkodobými cizími zdroji. V roce 2012 dosáhl ukazatel hodnoty 1,01, což naopak signalizuje mírnou překapitalizaci obce. Dlouhodobými zdroji, jež jsou mimo jiné dražší než ty krátkodobé, byla tedy pokryta také část oběžného majetku. Celkově bychom však mohli strategii financování obce označit za neutrální.

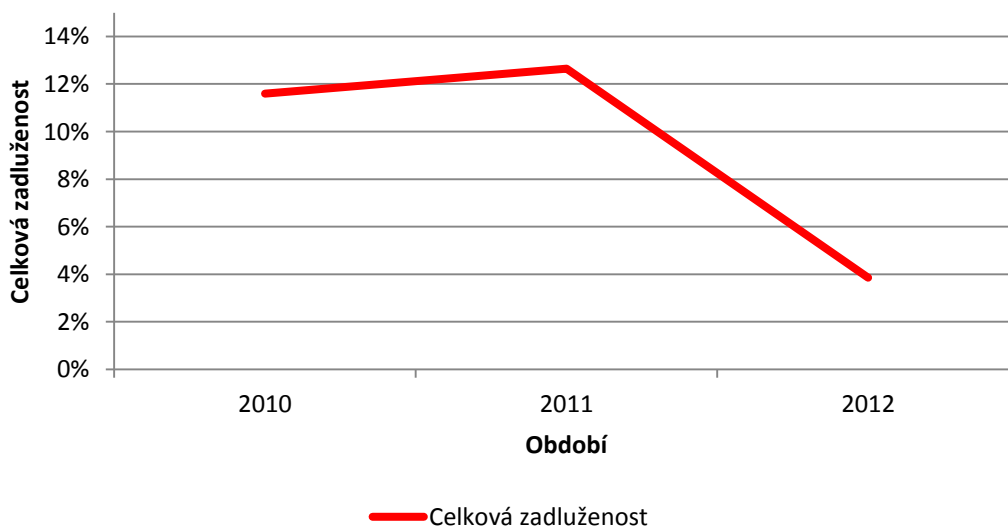
Tabulka 19: Ukazatele zadluženosti, majetkové a finanční struktury

Název ukazatele	Období		
	2010	2011	2012
Celková zadluženost	11,60%	12,64%	3,85%
Koeficient samofinancování	88,40%	87,36%	96,15%
Míra zadluženosti	13,12%	14,47%	4,00%
Dlouhodobá zadluženost vlastního kapitálu	10,64%	12,21%	2,82%
Finanční samostatnost	7,62	6,91	24,97
Úrokové krytí	6,55	4,77	5,40
Krytí DM vlastním kapitálem	0,89	0,88	0,98
Krytí DM dlouhodobými zdroji	0,99	0,99	1,01

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Graf 6: Vývoj celkové zadluženosti

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

5.2.4 Aktivita

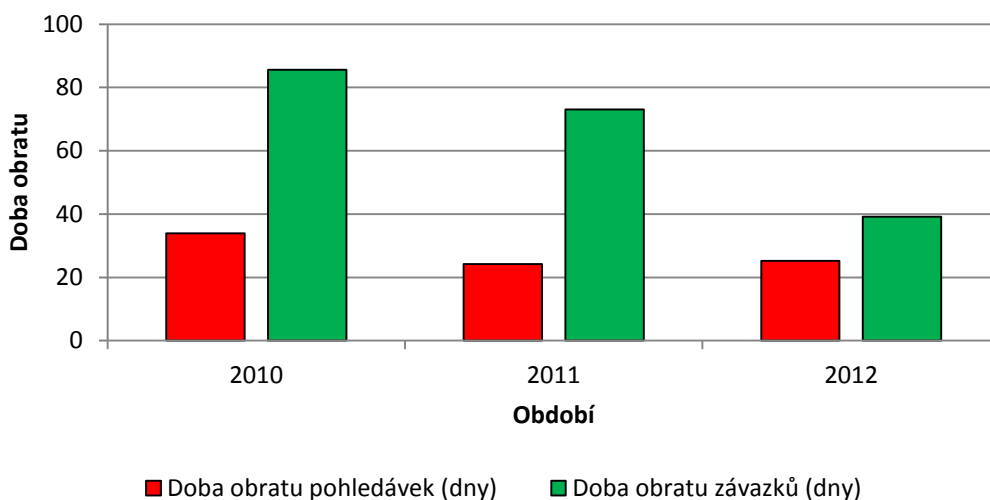
Vypočtené ukazatele aktivity jsou zaznamenány v *Tabulce 20*. Obrat kapitálu, který byl počítán poměrem celkových výnosů a celkových pasiv respektive celkových aktiv, ukazuje, jaké množství celkových zdrojů obce konvertuje v ročních výnosech. Ukazatel se v jednotlivých letech radikálně neliší, mírná změna nastala pouze v období mezi lety 2010 a 2011, v následujícím roce zůstal tento ukazatel konstantní. Ukazatel se pohybuje hluboce pod doporučenou hodnotou čísla 1, z 1 Kč majetku tudíž nebyla dosažena ani celá 1 Kč výnosů. Lepších výsledků je možné dosáhnout například prodejem majetku, který není užíván. Opět je nutné podotknout, že je ukazatel ovlivněn různými odvětvími a v rámci této analýzy je hodnocena obec. Doba obratu celkových aktiv doplňuje předchozí ukazatel a upřesňuje, kolik dní průměrně trvá, než se aktiva obrátí ve výnosech. Ukazatel doby obratu stálých aktiv naznačuje přibližný počet dní, během nichž dojde k obratu stálých aktiv ve výnosech obce. V tomto případě se hodnota pohybuje přibližně v rozmezí 9 - 11 dnů. Doba obratu pohledávek značí, kolik dní musí obec čekat, než dostane za své pohledávky zapláceno. V celkovém časovém horizontu 2010 – 2012 lze pozorovat pokles tohoto ukazatele, což je možné považovat za pozitivní stav. Doba obratu závazků zaznamenává ve dnech, jak rychle obec hradí své závazky. Hodnoty tohoto ukazatele neustále klesají, v posuzovaném období se pohybovaly v rozpětí 39,14 – 85,62 dní. Jestliže porovnááme dobu obratu pohledávek s dobou obratu závazků (*Graf 7*), je zřejmé, že obec dostává za pohledávky zapláceno dříve, než platí své závazky. Tato situace je pro obec žádaná. K výpočtu doby obratu zásob byly na pozici jmenovatele použity náklady na rozdíl od předchozích ukazatelů, kdy byly na tomto místě dosazeny výnosy.

Tabulka 20: Ukazatele aktivity

Název ukazatele	Období		
	2010	2011	2012
Obrat kapitálu	0,09	0,10	0,10
Doba obratu celkových aktiv	10,86	10,30	9,54
Doba obratu stálých aktiv	10,75	10,22	9,33
Doba obratu pohledávek	33,90	24,19	25,21
Doba obratu závazků	85,62	73,08	39,14
Poměr doby obratu pohledávek a závazků	0,40	0,33	0,64
Doba obratu zásob	0,68	0,68	0,46

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Graf 7: Srovnání doby obratu pohledávek a závazků
(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

5.2.5 Autarkie

Pro zanalyzování obecního hospodaření je ukazatel autarkie poměrně důležitým, jelikož lze jeho pomocí vyjádřit míru soběstačnosti obce. Vývoj ukazatelů autarkie je zachycen jak v *Tabulce 21* tak v následujícím *Grafu 8*. Autarkie na výnosově nákladové bázi byla provedena poměrem výnosů a nákladů pouze z hlavní činnosti, jelikož obec Šanov nevykazuje vedlejší tedy hospodářskou činnost. Ukazatel vysvětluje, zda je obec schopná z vlastních výnosů pokrýt veškeré své náklady, měl by tedy přesahovat hranici 100%. Co se týče obce Šanov, ve všech letech bylo dosaženo žádoucích hodnot a obec tedy byla schopná dosaženými výnosy z hlavní činnosti pokrýt všechny vzniklé náklady. Příjmově výdajová autarkie poměruje celkové příjmy a výdaje obce. Vypočtená hodnota by měla, stejně jako u předchozího ukazatele, převýšit 100%. V letech 2010 se tento ukazatel pohyboval hluboce pod doporučenou hranicí. Příjmy tedy nebyly dostačující na pokrytí výdajů, konkrétně kapitálové výdaje přesahovaly kapitálové příjmy, které v tomto období nebyly vykazovány vůbec. V dalším roce již byla situace příznivější, míra autarkie činila 96,59%, přesto však nebylo dosaženo doporučených hodnot. Vyšší hodnota byla docílena pouze v roce 2012, kdy dosáhla 189,10%, obci se podařilo viditelně snížit kapitálové výdaje. Obec je tudíž v tomto období možné označit jako soběstačnou z hlediska pokrytí výdajů dosaženými příjmy. Přestože se v prvních dvou letech nepodařilo zajistit žádoucí situaci, je možné pozorovat, že tento ukazatel každým rokem narůstá, což lze označit pozitivní vývoj.

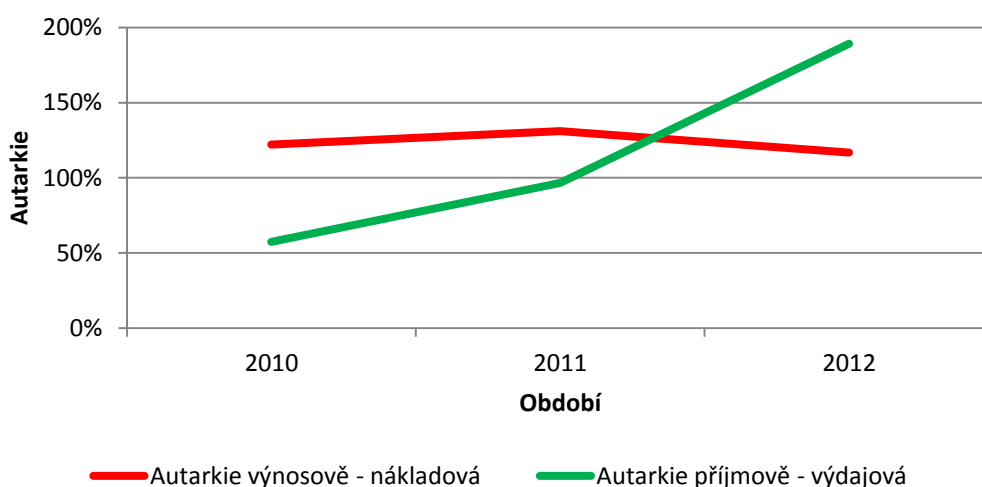
Tabulka 21: Ukazatele autarkie

Název ukazatele	Období		
	2010	2011	2012
Autarkie výnosově - nákladová	122,12%	131,00%	116,72%
Autarkie příjmově - výdajová	57,44%	96,59%	189,10%

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

Graf 8: Vývoj ukazatelů autarkie

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: Obec Šanov, 2010 - 2012)

5.3 Srovnání hospodaření obce Šanov s jinými obcemi

V rámci této kapitoly bude porovnáno hospodaření obce Šanov s jinými obcemi České republiky. Okrajově zmíním jak je na tom obec v rámci ČR, primárně se však zaměřím na srovnání s podobnými obcemi, které se stejně jako Šanov nachází v okrese Zlín. Pro komparaci jsem zvolila obce, jejichž populační velikost přibližně spadá do intervalu 200 – 500 obyvatel. Jedná se průměrně o 29 obcí, velikost byla mezi jednotlivými lety ovlivněna pohybem obyvatelstva, z tohoto důvodu počet těchto obcí fluktoval. Ministerstvo financí každoročně sleduje hospodaření jednotlivých obcí pomocí SIMU, proto bude srovnání zaměřeno na vybrané ukazatele z této struktury – dluhovou službu, celkovou zadluženost, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a běžnou likviditu. Dále bude zhodnoceno rozpočtové saldo a výsledek hospodaření.

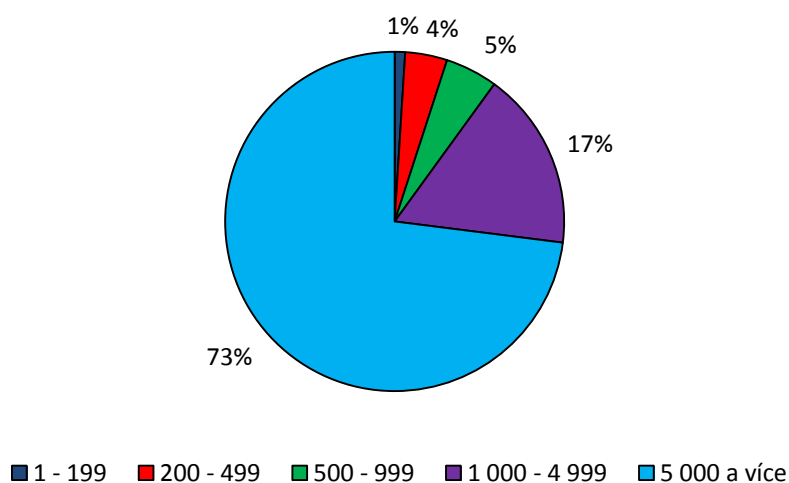
Průměrné hodnoty uvedené v tabulkách byly vypočteny na základě údajů Ministerstva financí, které jsou každoročně zveřejněny na jimi provozovaném portále s názvem Monitor. Zjištěné hodnoty za vybrané obce Zlínského okresu s 200 – 500 obyvateli byly z důvodu

lepší srovnatelnosti přepočteny na jednoho obyvatele. Suma těchto hodnot byla podělena počtem obcí, které přibližně spadaly do vybrané velikostní kategorie. Výsledné hodnoty mohou být mírně zkresleny vlivem zaokrouhlování.

Zadluženost obcí v ČR je všeobecně dlouhodobým problémem, v roce 2012 měla dluh více než polovina českých obcí. Jak je patrné i z uvedeného *Grafu 10*, malé obce se řadí k méně rizikové skupině, co se týče zadluženosti, problémy v této oblasti mají spíše velká města nad 5000 obyvatel. I přesto obec Šanov ve všech letech vykazovala větší zadluženost na obyvatele, než byl průměr daných obcí ve zlínském okrese, který se pohyboval v rozmezí 2000 – 3000 Kč (*Tabulka 22*). V posledním roce se však obci podařilo tento dluh výrazně snížit. V roce 2012 činil průměrný dluh na obyvatele za všechny obce ČR ve velikostní skupině 200 - 499 obyvatel 3 500 Kč na obyvatele, zatímco v obci Šanov byl tento ukazatel nižší než zmíněný celorepublikový průměr. (Deník veřejné správy, © 2014; Ministerstvo financí, 2010-2013)

Graf 9: Dluh obcí podle velikostních kategorií v roce 2012

(Zdroj: Deník veřejné správy, © 2014)

Tabulka 22: Zadluženost celkem - srovnání obce Šanov s obcemi s 200 - 500 obyv. ve Zlínském okrese

Zadluženost celkem v Kč/1 obyv.	Období		
	2010	2011	2012
Šanov	11 001	11 859	3 043
Průměr obcí 200 - 500 obyv.	2 035	2 612	2 839
Rozdíl	8 966	9 247	204

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: MF ČR 2010 - 2013)

Co se týče procentuálního vyjádření celkové zadluženosti, tedy podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům (*Tabulka 23*), hranice 25% byla u tohoto ukazatele v roce 2010 překročena u 2,2% obcí. Toto číslo se však daří snižovat, v roce 2012 tuto hodnotu překročilo pouze 47 obcí. Zaměříme-li se na obec Šanov, tady hranice v žádném ze sledovaných období překročena nebyla. Hodnoty v prvních dvou letech se pohybovaly výše, než byl průměr podobných obcí zlínského okresu, v roce 2012 byla obec v relativním vyjádření zadlužená méně než uvedený průměr. (Deník veřejné správy, © 2014)

Tabulka 23: Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům - srovnání obce Šanov s obcemi s 200 - 500 obyv. ve Zlínském okrese

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům v % /1 obyv.	Období		
	2010	2011	2012
Šanov	11,60%	12,64%	3,85%
Průměr obcí 200 - 500 obyv.	2,95%	5,23%	5,82%
Rozdíl	8,65%	7,41%	-1,97%

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: MF ČR 2010 - 2013)

Z hlediska dluhové služby (*Tabulka 24*), která byla stejně jako předchozí ukazatele z důvodu lepší srovnatelnosti přepočtena na jednoho obyvatele, vykazuje obec Šanov trvale vyšší hodnoty než průměr vybraných obcí okresu Zlín. I tento ukazatel tedy uvedl, že obec Šanov vykazuje větší zadluženost, než je vypočtený průměr.

Tabulka 24: Dluhová služba - srovnání obce Šanov s obcemi s 200 - 500 obyv. ve Zlínském okrese

Dluhová služba v Kč/1 obyv.	Období		
	2010	2011	2012
Šanov	1 578	10 828	9 315
Průměr obcí 200 - 500 obyv.	1 410	976	1 099
Rozdíl	168	9 852	8 216

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: MF ČR 2010 - 2013)

Ukazatel likvidity dosáhl v roce 2010 kritických hodnot, tedy intervalu 0 - 1, u 10,4 % obcí v ČR. „Hlavní příčinou však není zhoršení hospodářské situace jednotlivých obcí, ale změna ve struktuře rozvahy a způsobu účtování (zejména o transferech) s účinností od 1. 1. 2010. Údaje za rok 2010 proto nejsou zcela srovnatelné s údaji za roky předchozí.“ (Deník veřejné správy, © 2014). Ve Zlínském kraji vykazovalo v tomto roce kritických hodnot 19,80% z celkového počtu obcí tohoto kraje, mezi tyto obce byl řazen i Šanov, jeli-

kož běžná likvidita činila 0,47. Jak lze vyčíst z *Tabulky 25*, v žádném roce nedosahuje tento ukazatel uvedených průměrných hodnot. Nejvíce obcí, u nichž běžná likvidita v roce 2010 spadá do intervalu 0 - 1, se nachází právě v kategorii s počtem obyvatel 201 – 500. Jedná se tedy o rizikovou kategorii, do které také Šanov patří. Ke konci roku 2012 byl tento ukazatel kritický u 495 obcí (necelých 8%), lze tedy pozorovat, že ve srovnání s rokem 2010 klesá počet těchto rizikových obcí. I v obci Šanov tento ukazatel v daném roce dosáhl 1,93, již tedy nepatří mezi rizikovou kategorii. I přesto nebylo dosaženo průměru podobných obcí zlínského okresu.

Tabulka 25: Běžná likvidita- srovnání obce Šanov s obcemi s 200 - 500 obyv. ve Zlínském okrese

Běžná likvidita /1 obyv.	Období		
	2010	2011	2012
Šanov	0,47	0,41	1,93
Průměr obcí 200 - 500 obyv.	6,57	5,76	3,54
Rozdíl	-6,10	-5,35	-1,61

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: MF ČR 2010 - 2013)

Dále srovnáme rozpočtové hospodaření obce Šanov s průměrem obcí v okrese Zlín, jejichž populační velikost se pohybuje v rozmezí 201 – 500 obyvatel. *Tabulka 26* srovnává schodek, respektive přebytek rozpočtu za sledované období. Průměr schodku/přebytku vybraných obcí byl vypočítán na základě údajů o rozpočtech jednotlivých obcí. Jak vyplývá i z uvedené *Tabulky 26* hodnoty rozdílu příjmu a výdajů u obce Šanov na rozdíl od průměru vykazují narůstající trend. V roce 2010 se hospodaření obce dostalo do schodku ve výši – 8 507 Kč na obyvatele, což bylo hluboce pod uvedeným průměrem. Přestože se v následujícím roce obec pohybovala pod průměrem stále v záporných číslech, je již možné pozorovat rostoucí tendenci. Na konci roku 2012 dosáhla obec rozpočtového přebytku přesahujícího 10 tis. Kč na obyvatele a přesáhla průměrnou hodnotu o 10 618 Kč.

Tabulka 26: Srovnání rozpočtového hospodaření obce Šanov s průměrem obcí s 200 – 500 obyv. ve Zlínském okrese

Schodek/přebytek v Kč/1 obyv.	Období		
	2010	2011	2012
Šanov	-8 508	-723	10 352
Průměr (obce s 201-500 obyv.)	1 908	-592	-266
Rozdíl	-10 416	-131	10 618

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: MF ČR 2010 - 2013)

Z hlediska výsledku hospodaření se obec Šanov nacházela nad průměrem zvolených obcí ve všech sledovaných letech, přesto rozdíl v posledním roce byl téměř nulový (Tabulka 27). Co se týče pokrytí nákladů dosaženými výnosy, vede si obec poměrně dobře.

Tabulka 27: Výsledek hospodaření - srovnání obce Šanov s obcemi s 200 - 500 obyv. ve Zlínském okrese

Výsledek hospodaření v Kč/1 obyv.	Období		
	2010	2011	2012
Šanov	1 949	2 553	1 686
Průměr obcí 200 - 500 obyv.	1 518	1 915	1 682
Rozdíl	431	638	4

(Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů: MF ČR 2010 - 2013)

Shrnutím této kapitoly zjistíme, že téměř žádný z vybraných ukazatelů nedosahuje uvedených průměrných hodnot. Vyšších hodnot bylo dosaženo v oblasti likvidity, celkové zadluženosti, dluhové služby a částečně i relativně vyjádřené zadluženosti. Za velmi pozitivní stav je na druhou stranu možné považovat snižující se rozdíly co se týče těchto ukazatelů. V posledním roce dosáhl lepších hodnot než průměr vybraných obcí podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům, lepších hodnot než celorepublikový průměr bylo dosaženo kupříkladu v rámci celkové zadluženosti. Taktéž v rozpočtovém hospodaření si obec vedla lépe než uvedený průměr. Trvale lepších výsledků dosahoval Šanov mimo jiné z hlediska výsledku hospodaření.

6 SHRUTÍ VÝSLEDKŮ FINANČNÍ ANALÝZY

Cílem této kapitoly je souhrnně zhodnotit vývoj vybrané obce v minulých letech v rámci hospodaření. Provedením finanční analýzy bylo zjištěno následující.

Z hlediska horizontální a vertikální analýzy účetních výkazů bylo mimo jiné zjištěno, že majetek obce je kryt převážně vlastním kapitálem, který je jednou z nejméně rizikových, přesto však nejdražších forem krytí majetku. Jak je obecně známo, nejlevnější zdroj financování je krátkodobý cizí kapitál. V této položce má obec jistou rezervu a mohla by si tedy dovolit do určité míry financování touto formou. Velká míra zadlužení je však pro obce nežádoucí. Co se týče dlouhodobých závazků, v posledním roce byly z velké části splaceny a došlo tak ke snížení celkové zadluženosti obce. Přesto byla celková zadluženost obce v Kč na obyvatele ve všech letech vyšší než průměr podobných obcí v okrese Zlín. Analýza výkazu zisku a ztrát prokázala poměrně vyrovnané hospodaření obce s výnosy a náklady. Byl vykazován dokonce trvale vyšší zlepšený výsledek hospodaření, než byl průměr vybraných obcí zlínského okresu. Největší zátěž pro obec představovaly náklady z činnosti, které nebylo možné pokrýt výnosy z činnosti, výsledek hospodaření z činnosti byl tudíž trvale záporný. Na druhou stranu největší část výnosů je tvořena daněmi a poplatky a výnosy z transferů. Jak bylo dále uvedeno, obec plánuje poměrně vyrovnaný rozpočet, který se jí však nedaří plnit vlivem neočekávaných situací a musí tak být každoročně upravován. V rámci rozpočtu vykazují konstantní vývoj daňové příjmy, rapidní nárůst lze vidět u přijatých dotací roku 2012. Výdaje byly až na poslední rok tvořeny převážně kapitálovými výdaji. V porovnání se zvolenými obcemi se rozpočtové saldo obce Šanov pohybovalo v prvních dvou letech pod průměrnými výsledky, je však možné pozorovat narůstající trend tohoto ukazatele.

Dále byla provedena analýza poměrových ukazatelů. Všechny ukazatele rentability vykazovaly v prvních letech nárůst, ale v roce 2012 došlo k jejich snížení. Rentabilita vlastního kapitálu dosahovala vždy vyšších hodnot než rentabilita aktiv, jak je doporučováno mnoha autory. Ukazatele likvidity odhalily, že je možné využít finanční prostředky obce lépe. Téměř žádný z ukazatelů této kategorie nedosahoval doporučených hodnot, běžná likvidita v letech 2010 – 2011 dokonce spadala do rizikové skupiny dle MF ČR. V celém sledovaném období nebylo dosaženo ani průměrných hodnot běžné likvidity vybraných obcí zlínského okresu. Následně byla zkoumána zadluženost obce. Jedná se o obec, tudíž je žádoucí nízká hodnota ukazatele celkové zadluženosti. Celková zadluženost v relativním vyjádření

sice nepřekročila hodnoty doporučené Ministerstvem financí, nicméně až na poslední rok nebylo dosaženo průměrných hodnot podobných obcí okresu Zlín. I ukazatel dluhové služby vykazuje trvale vyšší hodnoty než vypočtený průměr. Ukazatel finanční samostatnosti dosahuje uspokojivých hodnot, v celém horizontu došlo k navýšení podílu vlastních zdrojů. Z hlediska úrokového krytí se vypočtené hodnoty pohybovaly v okolí těch doporučených. Finanční situace obce je poměrně dobrá, i ukazatele zadluženosti nepřesahují doporučené hranice, většina dlouhodobých závazků byla v posledním roce navíc splacena. Šanov je tedy eventuálně schopen unést ještě další úvěry. Strategii financování obce lze na základě vypočtených ukazatelů krytí dlouhodobého majetku označit za neutrální. V rámci ukazatelů aktivity, byl nejprve hodnocen obrat kapitálu, kde však nebylo dosaženo doporučených hodnot. Jelikož bylo docíleno poměrně nízkých hodnot, lze tvrdit, že obec nevyužívá majetek efektivně. Doba obratu pohledávek nepřekračuje dobu obratu závazků, což je považováno za pozitivní stav. Obec tedy dostává za pohledávky zapláceno dříve, než hradí své závazky. Z hlediska výnosově nákladové autarkie obec vykazovala uspokojivé hodnoty a lze ji tedy z tohoto pohledu označit za soběstačnou. Toto se však v prvních dvou letech nedá tvrdit o autarkii na bázi příjmů a výdajů, kdy obec nebyla schopná celkovými příjmy pokrýt celkové výdaje. Konkrétně kapitálové příjmy byly nižší kapitálové výdaje, které byly spojené hlavně s výstavbou pozemní komunikace. To se změnilo v roce 2012, kdy byla obec dokonce schopná vytvořit finanční rezervu na budoucí financování.

7 VÝBĚR VHODNÝCH UKAZATELŮ FINANČNÍ ANALÝZY U OBCÍ

Pro hodnocení finanční analýzy existuje nespočet ukazatelů, jak již bylo částečně možné vidět v předchozích kapitolách, avšak jen některé z nich plní při hodnocení hospodářské situace obcí důležité vypovídající funkce, některé ukazatele lze považovat spíše za doplňující. Při hledání vhodných ukazatelů pro obce je nutné mít na paměti různé informace, například že obec pracuje s odlišnou formou účetních výkazů než jiné organizace, nebo že jejím hlavním cílem není vykazování zisku, ale uspokojování potřeb všech svých občanů. Provedením finanční analýzy u obce Šanov a pomocí informací získaných z uvedených zdrojů, je možné usoudit následující.

V první řadě je důležité posoudit u jednotlivých ukazatelů vývoj v čase, což umožní horizontální analýza. Vertikální analýza na druhou stranu objasní, jak se jednotlivé položky participují na tvorbě celku. Pomocí těchto druhů analýzy je možné sledovat změny, které v jednotlivých letech proběhly, jak v rámci účetních výkazů, tak i vybraných položek a ukazatelů. Při finanční analýze obcí jde tedy o poměrně významné metody, které by neměly být opomíjeny.

Z hlediska poměrových ukazatelů je možné mezi vhodné zařadit ukazatele zadluženosti. Pro obce je všeobecně žádoucí nízká míra zadlužení a tím pádem i větší schopnost financování vlastními zdroji. Při hodnocení zadluženosti obce mají tudíž velký význam všechny uvedené ukazatele z této kategorie, vyzvednout je možné například celkovou zadluženost, kterou ke sledování hospodaření obcí užívá i MF ČR. S tímto úzce souvisí i ukazatele likvidity, které hodnotí schopnost obce uhradit své závazky různými prostředky k danému okamžiku. MF ČR hodnotí a monitoruje například vývoj běžné likvidity, avšak i ostatní ukazatele likvidity mají jistou vypovídající schopnost, provádíme-li finanční analýzu obce. Poměrně velký význam mají také ukazatele autarkie, na jejichž základě lze hodnotit soběstačnost obce, tedy zda je vybraná obec schopná pokrýt náklady svými výnosy, respektive výdaje svými příjmy. Co se týče ukazatelů rentability a aktivity, mají podle mého názoru pouze doplňkovou funkci. Při jejich výpočtu jsou užívány údaje spojené s výkazem zisku a ztrát a jak již bylo několikrát uvedeno, hlavním cílem obcí není tvorba zisku. Tyto položky však nabývají na významu, analyzujeme-li hospodaření obcí, u nichž je vykonávána vedlejší hospodářská činnost, jejímž účelem tvorba zisku je. Z hlediska hodno-

cení aktivity u obcí, stojí za zmínku hlavně výpočet obratu pohledávek a závazků, které zhodnotí, jak rychle obec své závazky platí a kdy dostává zapláceno za pohledávky.

Na závěr je vhodné srovnávat vypočtené ukazatele s totožnými ukazateli podobných obcí a vyhodnotit rozdíly. Zjistíme tak, jak si námi vybraná obec vede ve srovnání s ostatními obcemi. Při porovnávání je účelné sledovat velikostně podobné obce, hlavně z hlediska počtu obyvatel, nebo vyhodnotit ukazatele v přepočtu na jednoho obyvatele, aby byla zajištěna vypovídací schopnost porovnávaných údajů.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se primárně věnovala Finanční analýze obce Šanov a poté výběru vhodných ukazatelů finanční analýzy u obcí. V závěru své práce se pokusím zrekapitulovat nejdůležitější informace, které tato práce přinesla. Jak již bylo zmíněno v úvodu, práce byla rozčleněna do dvou částí – teoretické a praktické.

Teoretická část byla zpracována dle poznatků získaných prostudováním odborné literatury a shrnuje tak základní informace nezbytné pro vyhotovení finanční analýzy.

Praktická část byla provedena na základě znalostí z části teoretické a zároveň vycházela z informací o obci, které byly obsaženy v účetních výkazech. Nejprve byla provedena finanční analýza hospodaření obce Šanov za časový horizont 2010 – 2012. Shrnutím výsledků této finanční analýzy v samostatné kapitole bylo zjištěno, v jakých položkách z hlediska hospodaření vykazuje obec pozitivních trendů, či na druhou stranu, v jakých oblastech má stále jisté rezervy a nedostatky. Jak bylo zjištěno, obecní majetek je z větší míry kryt vlastním kapitálem a je zde jistá rezerva k financování pomocí krátkodobého cizího kapitálu. Ukazatele likvidity odhalily, že je možné využít finanční prostředky obce vhodněji, doporučenou hranici nepřekročily ukazatele zadluženosti. Dluh se obci daří snižovat a obec je možné označit jako finančně samostatnou. Pomocí ukazatelů aktivity bylo zjištěno nepřiliš efektivní využití majetku. Za vyrovnané lze považovat hospodaření obce s výnosy a náklady, i ukazatel autarkie značí soběstačnost obce v této oblasti. Vlivem nepředvídaných událostí se však obci nedaří plnit plánovaný rozpočet, který tak musí být upravován. Z hlediska příjmově výdajové autarkie obec v prvních dvou letech nevykazovala soběstačnost. To se však změnilo v posledním roce, kdy obec dosáhla doporučených hodnot, ostatně jako u dalších ukazatelů. Výsledky byly taktéž srovnány s průměrem velikostně podobných obcí spadajících do okresu Zlín. Téměř žádný z vybraných ukazatelů však nedosahoval hodnot vypočtených průměrů. Nicméně lze prakticky u všech ukazatelů pozorovat snižující se rozdíly, které byly v posledním roce více méně eliminovány, což je možné označit za velmi pozitivní stav.

Dále jsem provedla výběr vhodných ukazatelů finanční analýzy u obcí. Vertikální a horizontální analýza představují dle mého názoru důležitou součást každé analýzy. Pokud se zaměříme na poměrové ukazatele, doporučila bych obcím, aby se soustředily převážně na elementární ukazatele zadluženosti a likvidity, klíčový je pro ně také ukazatel autarkie. Ukazatele rentability a aktivity bych označila spíše jako doplňkové, přestože i mezi nimi

existují významné ukazatele, jejichž vliv narůstá při analýze vedlejší hospodářské činnosti. Také bych doporučila srovnávat hospodaření vybrané obce s odlišnými obcemi podobných velikostí.

Samozřejmostí mé bakalářské práce byla konzultace nejen s vedoucí této práce, ale i se zástupci vybrané obce, kde jsem se setkala s kladným přístupem nejen v rámci poskytování potřebných informací, ale také přijetím práce. V obci prozatím podobná analýza vypracována nebyla, z tohoto důvodu byl oceněn přínos, který primárně spočívá ve zhodnocení vývoje ekonomiky obce za několik období a porovnání z hlediska zadluženosti, investic a získání dotací atd. Dle pracovníků obecního úřadu se jedná se o užitečný ukazatel při plánování dalšího rozvoje obce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BOSE, D. Chandra, 2010. *Fundamentals of financial management*. Second edition. New Delhi: PHI Learning. ISBN 978-812-0340-749.
- [2] ČESKO, 2009. Vyhláška č. 410 ze dne 11. listopadu 2009, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 133, s. 6854 – 6930. ISSN 1211 - 1244. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=69690&fulltext=vyhl~C3~A1~C5~A1ka~20410&nr=&part=&name=&rpp=15#local-content>
- [3] ČSÚ, 2014. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>
- [4] ČSÚ, 2013. *Sčítání lidu, domů a bytů 2011* [online]. [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://www.scitani.cz/>
- [5] *Deník veřejné správy*, © 2014 [online]. [cit. 2014-03-18]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/>
- [6] HORNGREN, Charles T., Walter T. HARRISON a M. Suzanne OLIVER, ©2012. *Financial & managerial accounting*. 3rd ed. Boston: Pearson Prentice Hall, xi, 1190, [72] s. ISBN 978-0-13-278282-1.
- [7] KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER, 2013. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.
- [8] KRAFTOVÁ, Ivana, 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, xii, 206 s. ISBN 8071797782.
- [9] MÁČE, Miroslav, 2013. *Účetnictví a finanční řízení*. 1. vyd. Praha: Grada, 551 s. ISBN 978-80-247-4574-9.
- [10] MF ČR, © 2005-2013. *Ministerstvo financí ČR*. [online]. [cit. 2014-03-18]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/>
- [11] MF ČR, 2010 - 2013. *Monitor: Informační portál Ministerstva financí* [online]. [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/>
- [12] NÝVLTOVÁ, Romana a Pavel MARINIČ. *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 204 s. ISBN 978-80-247-3158-2.
- [13] OBEC ŠANOV, 2010 – 2012. *Účetní výkazy obce Šanov 2010 – 2012*.

- [14] OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, xiv, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- [15] PETERSON DRAKE, Pamela a Frank J FABOZZI. 2012. *Analysis of financial statements*. Third edition. 332 pages. ISBN 978-111-8331-91.
- [16] PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2009. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [17] ROZPOČET VEŘEJNĚ O. S., 2010 – 2012. *Rozpočet obce* [online]. [cit. 2014-03-18]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/>
- [18] RŮČKOVÁ, Petra. 2011. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 143 s. ISBN 978-80-247-3916-8.
- [19] RŮČKOVÁ, Petra a Michaela ROUBÍČKOVÁ. *Finanční management*. 1. vyd. Praha, 2012, 290 s. Finanční řízení (Grada). ISBN 978-80-247-4047-8.
- [20] SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2012, 268 s. ISBN 978-80-247-4004-1.
- [21] SLAVÍK, Jakub, 2013. *Finanční průvodce nefinančního manažera: jak se rychle zorientovat v podnikových a projektových financích*. 1. vyd. Praha: Grada, 175 s. ISBN 978-80-247-4593-0.
- [22] SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011, 471 s. ISBN 978-80-247-3494-1.
- [23] ŠANOV, 2013. *Šanov: Oficiální internetové stránky obce* [online]. [cit. 2014-02-12]. Dostupné z: <http://www.sanov-obec.cz/>
- [24] VOCHOZKA, Marek, 2011. *Metody komplexního hodnocení podniku*. 1. vyd. Praha: Grada, 246 s. ISBN 978-80-247-3647-1.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

A	Aktiva (celkem).
CZ	Cizí zdroje.
ČR	Česká republika.
DFM	Dlouhodobý finanční majetek.
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek.
DM	Dlouhodobý majetek.
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek.
EAT	Zisk po zdanění.
EBIT	Zisk před úroky a zdaněním
KFM	Krátkodobý finanční majetek
N	Náklady (celkem).
OA	Oběžná aktiva
OÚ	Obecní úřad
P	Pasiva (celkem).
ROA	Rentabilita celkových aktiv.
ROCE	Rentabilita dlouhodobě investovaného kapitálu.
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu.
SIMU	Soustava informativních a monitorujících ukazatelů.
V	Výnosy (celkem).
VH	Výsledek hospodaření.
VK	Vlastní kapitál.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1: Obec Šanov</i>	29
------------------------------------	----

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1: Pohyb obyvatelstva v letech 2001 – 2012</i>	31
<i>Tabulka 2: Majetková struktura obce Šanov</i>	33
<i>Tabulka 3: Horizontální a vertikální analýza majetkové struktury obce Šanov.....</i>	34
<i>Tabulka 4: Finanční struktura obce Šanov.....</i>	35
<i>Tabulka 5: Horizontální a vertikální analýza finanční struktury obce Šanov.....</i>	36
<i>Tabulka 6: Struktura výnosů obce Šanov</i>	37
<i>Tabulka 7: Horizontální a vertikální analýza výnosů obce Šanov</i>	37
<i>Tabulka 8: Struktura nákladů obce Šanov.....</i>	38
<i>Tabulka 9: Horizontální a vertikální analýza nákladů obce Šanov.....</i>	38
<i>Tabulka 10: Struktura výsledku hospodaření obce Šanov.....</i>	39
<i>Tabulka 11: Struktura příjmů obce Šanov</i>	40
<i>Tabulka 12: Horizontální a vertikální analýza příjmů obce Šanov.....</i>	40
<i>Tabulka 13: Struktura výdajů obce Šanov</i>	41
<i>Tabulka 14: Horizontální a vertikální analýza výdajů obce Šanov.....</i>	41
<i>Tabulka 15: Skutečné plnění rozpočtu 2010 - 2012</i>	42
<i>Tabulka 16: Plánovaný rozpočet 2010 - 2012.....</i>	42
<i>Tabulka 17: Ukazatele rentability</i>	43
<i>Tabulka 18: Ukazatele likvidity za období 2010 – 2012</i>	44
<i>Tabulka 19: Ukazatele zadluženosti, majetkové a finanční struktury</i>	46
<i>Tabulka 20: Ukazatele aktivity</i>	47
<i>Tabulka 21: Ukazatele autarkie.....</i>	49
<i>Tabulka 22: Zadluženost celkem - srovnání obce Šanov s obcemi s 200 - 500 obyv. ve Zlínském okrese.....</i>	50
<i>Tabulka 23: Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům - srovnání obce Šanov s obcemi s 200 - 500 obyv. ve Zlínském okrese</i>	51
<i>Tabulka 24: Dluhová služba - srovnání obce Šanov s obcemi s 200 - 500 obyv. ve Zlínském okrese.....</i>	51
<i>Tabulka 25: Běžná likvidita- srovnání obce Šanov s obcemi s 200 - 500 obyv. ve Zlínském okrese.....</i>	52
<i>Tabulka 26: Srovnání rozpočtového hospodaření obce Šanov s průměrem obcí s 200 – 500 obyv. ve Zlínském okrese</i>	52

*Tabulka 27: Výsledek hospodaření - srovnání obce Šanov s obcemi s 200 - 500 obyv.
ve Zlínském okrese..... 53*

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1: Vývoj počtu obyvatel obce 2001 – 2012</i>	<i>30</i>
<i>Graf 2: Vývoj výsledku hospodaření 2010 – 2012.....</i>	<i>39</i>
<i>Graf 3: Srovnání vývoje skutečného plnění rozpočtu s plánovaným rozpočtem 2010 – 2012</i>	<i>42</i>
<i>Graf 4: Vývoj ukazatelů rentability</i>	<i>44</i>
<i>Graf 5: Vývoj ukazatelů likvidity</i>	<i>45</i>
<i>Graf 6: Vývoj celkové zadluženosti.....</i>	<i>46</i>
<i>Graf 7: Srovnání doby obratu pohledávek a závazků.....</i>	<i>48</i>
<i>Graf 8: Vývoj ukazatelů autarkie</i>	<i>49</i>
<i>Graf 10: Dluh obcí podle velikostních kategorií v roce 2012</i>	<i>50</i>

SEZNAM PŘÍLOH

P I: Rozvaha obce Šanov 2010 - 2012

P II: Výkaz zisku a ztráty obce Šanov 2010 - 2012

P III: Rozpočet obce Šanov 2010 - 2012

PŘÍLOHA P I: ROZVAHA OBCE ŠANOV 2010 - 2012

Označení	Název položky (v tis. Kč)	Období		
		2010	2011	2012
	AKTIVA CELKEM	58 931,42	55 233,42	55 338,46
A.	Stálá aktiva	58 319,04	54 775,61	54 113,17
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	894,70	372,48	300,03
6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	894,70	372,48	300,30
II.	Dlouhodobý hmotný majetek	55 752,25	52 731,04	52 141,05
1.	Pozemky	4 592,08	4 596,72	4 604,43
2.	Kulturní předměty	0,00	16,73	16,73
3.	Stavby	50 611,12	47 627,11	46 070,76
4.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	292,65	292,65	172,46
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	256,40	197,83	1 276,67
III.	Dlouhodobý finanční majetek	1 672,09	1 672,09	1 672,09
7.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	1 672,09	1 672,09	1 672,09
B.	Oběžná aktiva	612,38	457,81	1 225,30
I.	Zásoby	8,43	7,76	6,41
2.	Materiál na skladě	8,43	7,76	6,41
II.	Krátkodobé pohledávky	510,74	360,20	406,20
1.	Odběratelé	6,30	2,48	3,23
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	439,08	317,71	373,71
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	2,12	0,00	2,26
27.	Dohadné účty aktivní	63,24	40,00	27,00
IV.	Krátkodobý finanční majetek	93,21	89,85	812,69
11.	Základní běžný účet územních samosprávných celků	93,21	89,85	812,69
	PASIVA CELKEM	58 931,42	55 233,42	55 338,46
C.	Vlastní kapitál	52 097,01	48 251,41	53 207,85
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky	51 114,51	46 000,13	50 125,52
1.	Jmění účetní jednotky	40 321,95	35 832,33	35 646,78
3.	Dotace na pořízení dlouhodobého majetku	12 432,93	21 541,60	25 919,77
6.	Oceňovací rozdíly při změně metody	-1 640,37	-11 373,80	-11 441,04

III.	Výsledek hospodaření	982,50	2 251,28	3 082,34
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	982,50	1 268,79	831,06
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	0,00	982,48	2 251,28
D.	Cizí zdroje	6 834,41	6 982,02	2 130,61
III.	Dlouhodobé závazky	5 544,31	5 893,77	1 500,00
1.	Dlouhodobé úvěry	5 094,31	5 893,77	1 500,00
9.	Ostatní dlouhodobé závazky	450,00	0,00	0,00
IV.	Krátkodobé závazky	1 290,10	1 088,25	630,61
5.	Dodavatelé	353,45	319,02	0,23
14.	Zaměstnanci	60,99	48,41	79,49
16.	Zúčtování s institucemi SZ a ZP	52,73	44,48	34,29
18.	Jiné přímé daně	12,14	8,14	4,89
22.	Závazky k rozpočtům územních samosprávných celků	295,08	338,90	159,40
30.	Přijaté zálohy na dotace	3,34	0,00	7,91
33.	Dohadné účty pasivní	439,08	288,27	344,40
34.	Ostatní krátkodobé závazky	73,29	41,04	0,00

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012)

PŘÍLOHA P II: VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY OBCE ŠANOV 2010 - 2012

Označení	Název položky (v tis. Kč)	Období		
		2010	2011	2012
A.	NÁKLADY CELKEM	4 441,73	4 092,26	4 969,63
I.	Náklady z činnosti	3 756,17	2 789,18	4 356,47
1.	Spotřeba materiálu	143,89	80,64	92,66
2.	Spotřeba energie	514,60	251,77	475,52
4.	Prodané zboží	2,74	2,43	2,40
5.	Opravy a udržování	136,54	196,55	30,12
6.	Cestovné	37,41	35,28	38,73
7.	Náklady na prezentaci	15,87	13,94	17,92
8.	Ostatní služby	578,96	404,70	435,87
9.	Mzdové náklady	1 647,46	1 401,80	1 148,72
11.	Zákonné sociální pojištění	473,60	369,95	323,72
12.	Jiné sociální pojištění	3,82	3,07	1,24
14.	Jiné sociální náklady	9,41	9,98	7,57
17.	Jiné daně a poplatky	3,80	1,40	78,02
19.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	0,11	0,00	0,00
20.	Jiné pokuty a penále	0,00	1,66	0,00
21.	Dary	27,61	15,97	10,59
23.	Manka a škody	0,00	0,00	7,57
25.	Odpisy dlouhodobého majetku	0,00	0,00	1 681,76
28.	Prodané pozemky	0,00	0,00	4,10
31.	Náklady z odepsaných pohledávek	159,40	0,00	0,00
32.	Ostatní náklady z činnosti	0,95	0,00	0,00
II.	Finanční náklady	200,58	372,31	211,43
2.	Úroky	176,98	336,48	189,04
5.	Ostatní finanční náklady	23,60	35,83	22,39
III.	Náklady na dotace	484,98	930,77	401,73
2.	Náklady územních rozpočtů na dotace	440,98	930,77	401,73
4.	Náklady na ostatní nároky	44,00	0,00	0,00
B.	VÝNOSY CELKEM	5 424,23	5 361,06	5 800,69
I.	Výnosy z činnosti	739,01	669,41	809,15
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	25,13	0,00	137,32
2.	Výnosy z prodeje služeb	454,04	390,30	411,99
3.	Výnosy z pronájmu	5,84	5,51	7,45

4.	Výnosy z prodaného zboží	4,03	3,33	2,86
5.	Výnosy ze správních poplatků	5,96	7,55	5,52
6.	Výnosy z místních poplatků	213,23	234,72	230,90
8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	14,47	0,00	0,00
16.	Aktivace dlouhodobého majetku	0,00	13,00	0,00
23.	Výnosy z prodeje pozemků	0,00	0,00	4,10
25.	Ostatní výnosy z činnosti	16,31	15,00	9,02
II.	Finanční výnosy	18,40	18,86	40,78
2.	Úroky	0,55	1,01	19,19
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	0,00	0,00	3,74
5.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	17,85	17,85	17,85
III.	Výnosy z daní a poplatků	3 575,45	3 623,20	3 569,17
1.	Výnosy z daně z příjmů fyzických osob	889,70	1 000,80	975,48
2.	Výnosy z daně z příjmů právnických osob	808,47	743,60	825,91
4.	Výnosy z daně z přidané hodnoty	1 701,43	1 702,27	1 569,10
6.	Výnosy z majetkových daní	175,85	176,52	187,18
IV.	Výnosy z transferů	1 091,37	1 049,58	1 381,59
1.	Výnosy územních rozpočtů z dotací	1 091,37	1 049,58	1 381,59
C.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ			
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním	982,50	1 268,79	831,06
2.	Výsledek hospodaření po zdanění	982,50	1 268,90	831,06

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012)

PŘÍLOHA P III: ROZPOČET OBCE ŠANOV 2010 - 2012

Název položky (v tis. Kč)	Období		
	2010	2011	2012
PŘÍJMY CELKEM	5 785,65	9 996,26	10 144,84
Daňové příjmy	3 876,97	3 867,23	3 783,78
DPH	1 701,42	1 702,27	1 569,10
DPFO	889,70	1 000,80	997,93
DPPO	808,46	743,60	823,45
Daně z majetku	175,85	176,52	187,18
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	218,81	229,25	21,77
Místní poplatky z vybraných činností a služeb	76,77	7,24	187,33
Správní poplatky	5,96	7,55	5,52
Nedaňové příjmy	519,70	437,17	629,51
Příjmy z vlastní činnosti	476,90	397,80	555,53
Výnosy z finančního majetku	18,40	18,86	37,04
Ostatní nedaňové příjmy	16,31	15,00	29,49
Příjmy z pronájmu majetku	5,84	5,51	7,45
Přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let	2,25	0,00	0,00
Kapitálové příjmy	0,00	0,00	4,10
Příjmy z prodeje pozemků	0,00	0,00	4,10
Přijaté dotace	1 229,97	5 691,86	5 727,45
Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	0,00	5 021,16	286,74
Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	1 229,97	567,19	543,74
Investiční přijaté transfery ze zahraničí	0,00	103,51	4 896,97
Konsolidace příjmů	159,00	0,00	0,00
Příjmy po konsolidaci	5 626,65	9 996,26	10 144,84
VÝDAJE CELKEM	10 073,32	10 349,15	5 041,29
Běžné výdaje	4 637,80	3 787,75	3 840,96
Zemědělství a lesy	4,70	2,00	2,30
Průmysl	639,98	813,83	692,38
Vzdělávání	811,00	504,54	845,91
Kultura	88,16	89,69	76,18
Zájmová činnost	107,18	21,56	80,67
Zdravotnictví	7,00	0,00	5,00
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	992,97	603,58	427,30
Nakládání s odpady	211,04	186,28	297,58
Ochrana přírody a krajiny	82,35	40,39	26,84

Bezpečnost	41,27	40,77	32,87
Veřejná správa	1 493,25	1 485,11	1 353,93
Kapitálové výdaje	5 435,52	6 561,40	1 200,33
Průmysl	5 432,83	6 520,21	603,80
Kultura	0,00	41,19	596,53
Ochrana životního prostředí	2,69	0,00	0,00
Konsolidace výdajů	159,00	0,00	0,00
Výdaje po konsolidaci	9 914,32	10 349,15	5 041,29
SALDO (po konsolidaci)	-4 287,67	-352,89	5 103,55

(Zdroj: Obec Šanov, 2010 - 2012; Rozpočet veřejně o. s., 2010 - 2012)